

ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE

BERINGEN, Rozenlaan

verslag

Bree, 17-02-2013

HAAST

Historisch en Archeologisch Advies, Studies en Toegepast onderzoek

Rik van de Konijnenburg
Grauwe Torenwal 6/00/1
B-3960 Bree (BE)
Mob. 0496 209 018
e-mail: rik@konijnenburg.com

Haast-rapport 2013-02 / OE project / wettelijk depot: D/2013/12654/02

verwijzing: VAN DE KONIJNENBURG, R. (2013), Archeologische prospectie Beringen, Rozenlaan, HAAST rapport 2013-02

In opdracht van:

Algemene Bouwonderneming L. Thijs,
Nijverheidsstraat 48, 2660 Oevel – Westerlo

Site: Beringen, Rozenlaan

Vergunningsnummer: Vlaams Agentschap Onroerend Erfgoed: 2012 - 466

Datum aanvraag: 26/10/2013

Datum vergunning: 8/11/2012

Terreinonderzoek: 8 / 02 / 2013

Leidend archeoloog: Rik van de Konijnenburg (vergunninghouder)

Archeologen: Jan Claesen (Archebo)

Grondwerken : Olivier Deboeck

Auteur: Rik van de Konijnenburg

© 2012 HAAST bvba, *Grauwe Torenwal 6/00/1, B-3960 Bree*

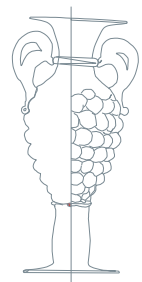
Foto's: HAAST – Rik vd Konijnenburg (tenzij anders vermeld)

Tekeningen: HAAST (tenzij anders vermeld)

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Wettelijk depot: D/2013/12654/02

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Inhoudsopgave

1° Inleiding	
Administratieve Fiche	
a) het project waarbinnen de opgraving is uitgevoerd met projectcode;	
b) begin- en einddatum van de periode waarin het onderzoek heeft plaatsgevonden;	
c) de organisatie van het archeologische onderzoek en de naam van de natuurlijke persoon of rechtspersoon die door zijn actie of acties de ingreep in de bodem veroorzaakt of noodzakelijk maakt;	
2° een beschrijving van de vindplaats;	
a) de vindplaatsgegevens met vermelding van gemeente, plaats, toponiem, minimaal 4 xy-Lambertcoördinaten en alle bekende identificatiecodes;	
b) de topografische ligging van de vindplaats door middel van een situatiekaart van de vindplaats op basis van een topografische kaart. Als het om een digitale kaart gaat wordt bij voorkeur gekozen voor georeferende GIS- en Autocad-bestanden en -plannen;	
c) een korte bespreking van de vindplaats in zijn archeologische context, zoals archeoregio, met vermelding van de geraadpleegde literatuur en database;	
d) de landschappelijke ligging, inclusief bodemkundige of geologische situering, grondgebruik en fysisch-geografische (literatuur)gegevens over de archeoregio;	
e) een projectie van de aangetroffen sporen op de bouwplannen;	
f) een projectie van de aangetroffen sporen op het kadasterplan;	
3° archeologische voorkennis;	
a) een omschrijving van desktop-voorstudie, consultatie en interpretatie van de Centrale Archeologische Inventaris inbegrepen;	
b) een omschrijving van eventueel archeologisch vooronderzoek, al dan niet zelf uitgevoerd;	
4° de onderzoeksopdracht;	
a) de vraagstelling met betrekking tot de vindplaats;	
b) de randvoorwaarden;	
5° de werkwijze en opgravingsstrategie;	
a) een beschrijving van de opgravingsmethode in samenhang met de aard van de vindplaats en de bijzondere voorwaarden;	
b) de motivatie van de keuze ten aanzien van selectie van materiaal;	

c) de motivatie van de keuze ten aanzien van staalname;	
6° een beschrijving van de vindplaats aan de hand van het sporenbestand, overeenkomstig artikel 77;	
7° Besluit	
8° aanbevelingen voor het vervolgonderzoek met betrekking tot de vindplaats of een periode daarvan, globaler dan gesteld per vondstcategorie;	
9° een samenvatting, met vermelding van de vraagstelling, van de gevolgde onderzoeksmethode en de resultaten;	
10° literatuur;	
11° bijlagen (inventariserende metagegevens);	

1. Inleiding

Administratieve Fiche

Administratieve gegevens;	
a) naam van de opdrachtgever;	Algemene Bouwonderneming L. Thijs, Nijverheidsstraat 48 – 2660 Oevel – Westerlo Contact: dirk.roovers@thysbp.be
b) de naam van de uitvoerder, hetzij het bedrijf, de instelling of de privépersoon;	HAAST bvba, Rik van de Konijnenburg, Grauwe Torenwal 6/00/1 - 3960 Bree
c) de naam vergunninghouder;	Rik van de Konijnenburg
d) beheer en de plaats van de geregistreerde data en opgravingsdocumentatie;	Grauwe Torenwal 6/00/1 - 3960 Bree
e) het beheer en de plaats van de vondsten en stalen;	Grauwe Torenwal 6/00/1 - 3960 Bree
f) projectcode;	HAAST 2012-466
g) de vindplaatsnaam;	BERINGEN, Rozenlaan
h) de locatie met vermelding van provincie, gemeente, deelgemeente, plaats, toponiem en minimaal 4 xy-Lambertcoördinaten;	Provincie: Limburg Gemeente: BERINGEN Deelgemeente: BERINGEN - centrum Toponiem: Torenveld Lambertcoördinaten: NW hoek : x = 209986,66 y = 193363,19 NO hoek : x = 210040,40 y = 193384,23 ZO hoek : x = 210069,53 y = 193329,11 ZW hoek : x = 210003,32 y = 193315
i) het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of –nummers en kaartje;	Beringen, Afd 1, Sie C, percelen 249E, 250N, 259D, 259G, 261A, 261E
j) een kaart van het onderzoeksgebied op basis van de topografische kaart op schaal 1:10.000, maar meer in detail, afhankelijk van de grootte van het projectgebied;	Kaart: cfrt infra
k) de begin- en einddatum van de uitvoering van het onderzoek;	8 februari 2013
l) Actueel Bodemgebruik	Braakliggend, gerooid
m) Terreinoppervlakte	33,86 are waarvan een strook, servitudeweg, onaangeroerd moet blijven (ca. 0,9 are)
1° een omschrijving van de onderzoeksopdracht;	

a) een verwijzing naar de bijzondere voorwaarden, die zijn opgenomen in de vergunning;	Reden van de opgraving ¹ : De zone grenst aan de achterzijde aan de panden gelegen te Markt 17, Markt 18 en Markt 20; drie huizen opgenomen in de lijst Beschermenswaardige gebouwen. Huisnr 20 is een beschermd gebouw, besluitnr 4414, 4.01/71004/128.1 / OL002256 - MB dd 12-07-2005 (BS 28-04-2006)
b) een omschrijving van de archeologische verwachtingen;	Beringen wordt voor het eerst vermeld in 1120 maar kent een oudere oorsprong. Tijdens de Karolingische periode behoorde het tot de zgn. "patrimonium Adelardi", een schenking van St. Adelardus (750-827) aan de St. Pietersabdij van Corbie. In 1261 werd Beringen door de graven van Loon tot stad verheven. De stad werd omweld en had 3 poorten. In het begin van de 19e eeuw werden ze gesloopt. Tussen de Pieter Breugelstraat en de Harmoniestraat bleef echter een deel van de omwalling bewaard. Het projectgebied ligt vlak achter de huizen aan de Markt en nabij de omwalling tussen de Diesterse Poort en de Hasseltse Poort.
c) de wetenschappelijke vraagstelling met betrekking tot het onderzoeksgebied;	<p>Doel van de bureaustudie en de prospectie met ingreep in de bodem is een eerste archeologische evaluatie van het terrein. Er dienen tevens aanbevelingen te worden geformuleerd naar vervolgonderzoek en -strategie toe. Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:</p> <p>Tijdens de bureaustudie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens? - Welke info is er nog te vinden over de huidige bebouwing of voormalige constructies op het terrein? - In welke mate verstoren de geplande werken archeologisch erfgoed? - Hoe wordt de prospectie met ingreep in de bodem het best uitgevoerd? <p>Tijdens de prospectie met ingreep in de bodem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zijn er archeologische sporen aanwezig? - Bevinden de sporen zich in stratigrafisch verband? - Hoeveel verschillende lagen/stratigrafie zijn er te onderscheiden in de verschillende proefputten? - Bevatten deze lagen archeologische vondsten? - Uit welke periode dateren de vondsten? - Hoe is de bewaringstoestand van de sporen? - Wat was de invloed van de bestaande bebouwing/verhardingen op het archeologisch erfgoed? - Op welke hoogte bevindt zich de natuurlijke bodem? - Wat is de impact van de geplande werken op de archeologische waarden?

¹ Overgenomen uit Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Beringen - Rozenlaan – Vlaams Agentschap Onroerend Erfgoed, erfgoedconsulente mevr. Annick Arts, oktober 2012

	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnen de resultaten van de bureaustudie fijngesteld worden? - Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?
d) de doelen en wensen van de natuurlijke persoon of rechtspersoon die door zijn actie of acties de ingreep in de bodem veroorzaakt of noodzakelijk maakt;	<p>Algemene Bouwondernemingen L. Thijs zal na het slopen van de bestaande bebouwing appartementsgebouwen met ondergrondse parkeergarages realiseren. .</p> <p>Het projectgebied is ca. 3350 m² groot en bevindt zich binnen de stadswallen van de middeleeuwse kern van Beringen.</p>
e) eventuele randvoorwaarden;	
2° eventuele raadpleging van specialisten;	
a) een omschrijving van de inbreng van specialisten als hun advies werd ingewonnen bij substantiële staalname voor specialistisch onderzoek;	
b) een omschrijving van de inbreng van specialisten als zij betrokken worden bij de conservatie.	
c) een omschrijving van de algemene wetenschappelijke advisering door personen die buiten het project stonden.	
Overdracht vondsten / opgravingsarchief	
Verslag: Digitale en analoge kopieën	
	<p>Dhr. Steven MORTIER / Werner WOUTERS Erfgoedconsulent Agentschap Onroerend Erfgoed Phoenixgebouw 8ste verdieping Koning Albert II-laan 19, bus 5 B-1210 Brussel - Tel. 02 553 16 50 (2 exemplaren)</p>
	<p>Ingrid Vanderhoydonck / Annick Arts Agentschap Onroerend Erfgoed Vlaams administratief centrum Hasselt Koningin Astridlaan 50, bus 1 B-3500 HASSELT</p>
	<p>KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIE WETTELIJK DEPOT Keizerslaan, 4 – 1000 Brussel (2 exemplaren)</p>
	<p>Algemene Bouwonderneming L. Thijs, Nijverheidsstraat 48 – 2660 Oevel - Westerlo</p>
Toezichthoudende overheid	<p>Vlaamse Overheid, Agentschap Onroerend Erfgoed afdeling Limburg Mevr. Ingrid Vanderhoydonck Koningin Astridlaan 50 bus 1 B – 3500 Hasselt</p>

1° een inleiding;

a) het project waarbinnen de opgraving is uitgevoerd met projectcode;

Beringen – Rozenlaan, vergunning van het Agentschap Onroerend Erfgoed 2012-466.

b) begin- en einddatum van de periode waarin het onderzoek heeft plaatsgevonden;

De bureaustudie werd op 28/11/2012 per e-mail bezorgd aan de opdrachtgever en de erfgoedconsulente; in print werd het document de week nadien aan iedereen bezorgd. Hierop kwam per e-mail vanwege de erfgoedconsulente volgende reactie:

Ik heb de voorstudie nagelezen en heb nog volgende opmerkingen/bedenkingen:

- *P.16: Wat zijn je argumenten om de schets van Péril de poort rechts als de Koerselse poort te interpreteren? Gaat het terug op je vergelijking van de poel in het centrum met de 2 kleinere poelen op Ferraris?*
- *P.35: de aanwezigheid van een poel kan maar hoeft niet op een landelijk karakter te wijzen. Andere middeleeuwse steden hadden ook een poel in het centrum van de stad, bvb. De Verloren Kost op de markt te Lier.*
- *Voorstel van aanpak: als ik de historische kaarten bekijk zie ik ter hoogte van huidige percelen 272R en 257D steeds een onbebouwde deel waarvan ik me afvraag of het niet kan teruggaan op een oudere weg uit de volle middeleeuwen. Aangezien Beringen zijn bloeitijd kende tussen de 13^e en 15^e eeuw acht ik de kans toch heel groot dat het projectgebied in deze periode wel bebouwd was of dat er zich artisanale activiteiten afspeelden. Ik zou mogelijke bebouwing eerder tegen de Rozenlaan verwachten. Ik zou dan ook de mogelijkheid willen voorzien om eventueel een dwarssleuf of kijkvensters aan te leggen.*
- *Voorstel van aanpak: vermits er op de geraadpleegde kaarten uit de late en postmiddeleeuwen geen bebouwing weergegeven wordt, ga je er blijkbaar van uit dat als er archeologische resten aanwezig zijn, ze zich beperken tot 1 niveau. Zoals net vermeld kende Beringen zijn bloeiperiode tussen de 13^e en 15^e eeuw. Bovendien gaat Beringen nog terug tot de vroege middeleeuwen. De ligging op een zuidflank van een getuigenheuvel maakt dat er mogelijk ook Romeinse resten of resten uit de metaaltijden en prehistorie aanwezig zijn aangezien de getuigenheuvels een grote archeologische potentie hebben. De kans bestaat dus dat er toch bewoning gedurende meerdere eeuwen aanwezig was en dus meerdere niveaus. Gelieve dus de mogelijkheid te voorzien om profielputten aan te leggen in de sleuven om de aanwezigheid van begraven niveaus te controleren.*

Conclusie: ik kan akkoord gaan met de aanbevelingen van het voorgestelde prospectieonderzoek door middel van proefsleuven als er ook een mogelijkheid wordt voorzien voor profielputten in de sleuven en om een bijkomende dwarsleuf of kijkvensters aan te leggen.

Met deze bemerkingen werd rekening gehouden voor de feitelijke prospectie met ingreep in de bodem die op 8 februari 2013 werd uitgevoerd.

c) de organisatie van het archeologische onderzoek en de naam van de natuurlijke persoon of rechtspersoon die door zijn actie of acties de ingreep in de bodem veroorzaakt of noodzakelijk maakt;

Het archeologisch onderzoek werd uitgevoerd door HAAST bvba, Grauwe Torenwal 6/00/1 te 3960 Bree, archeoloog-projectleider Rik van de Konijnenburg, tweede archeoloog was Jan Claesen van Archebo. Het onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van de firma Algemene Bouwonderneming L. Thijs, Nijverheidsstraat 48 te 2660 Oevel-Westerlo.

Conform de Bijzondere Voorwaarden en de bemerkingen op de desktopstudie werd op het terrein, in afwijking van het voorgestelde sleuvenplan, een noord-zuid gerichte sleuf getrokken aan de oostzijde van het terrein op perceel 249^E. Op de rest van het terrein werden 5 sleuven gegraven in oost-west richting met een onderlinge afstand van 8 meter. De sleuven werden gegraven met een 21-ton kraan op

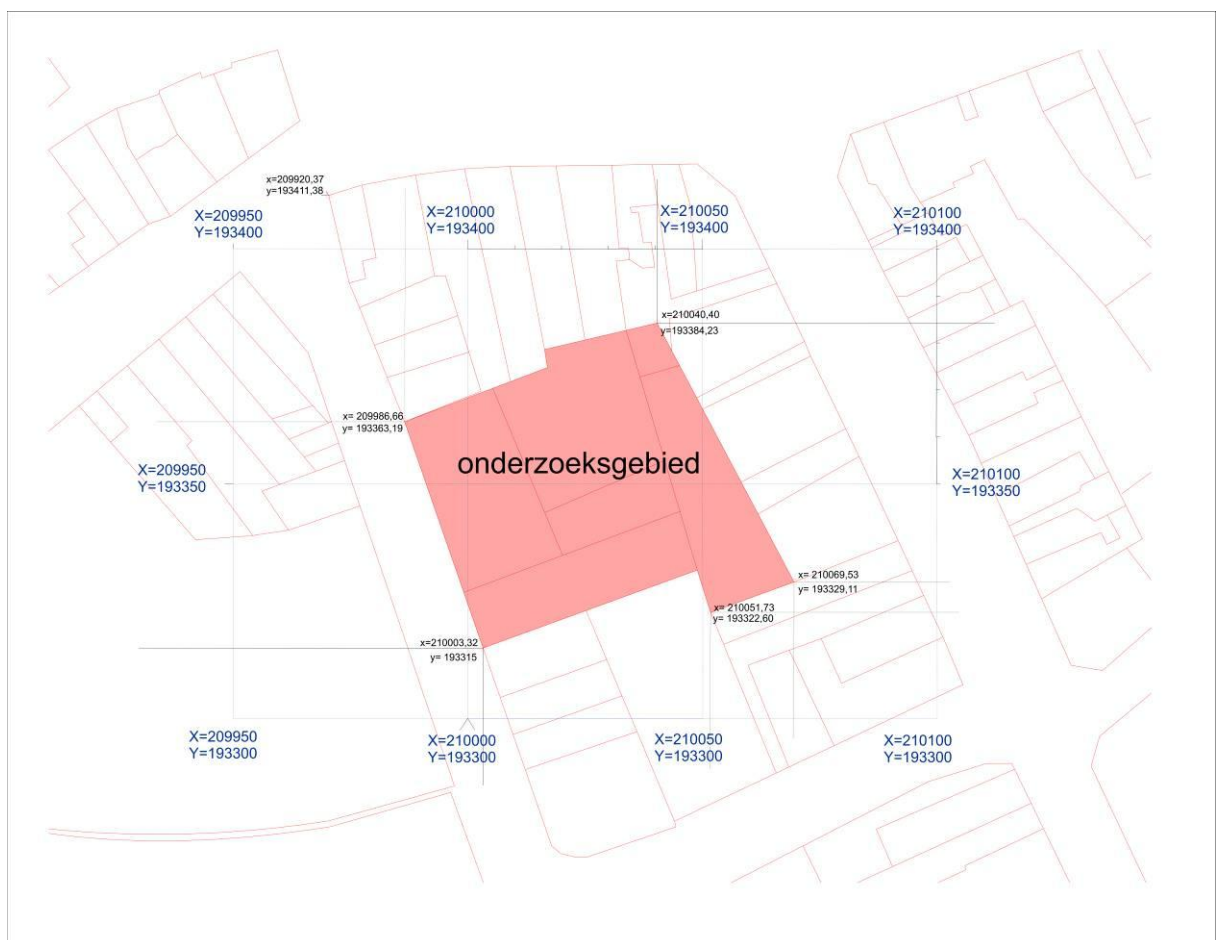
ruipsbanden met een tandenloze graafbak van 2 m breed. De profielen werden waar mogelijk opgeschoond en de verstoringen werden ingemeten. Daarbij werd gebruik gemaakt van een TopCon totalstation 512GTE.

2° een beschrijving van de vindplaats;

a) de vindplaatsgegevens met vermelding van gemeente, plaats, toponiem, minimaal 4 xy-Lambertcoördinaten en alle bekende identificatiecodes;

De lambertcoördinaten:

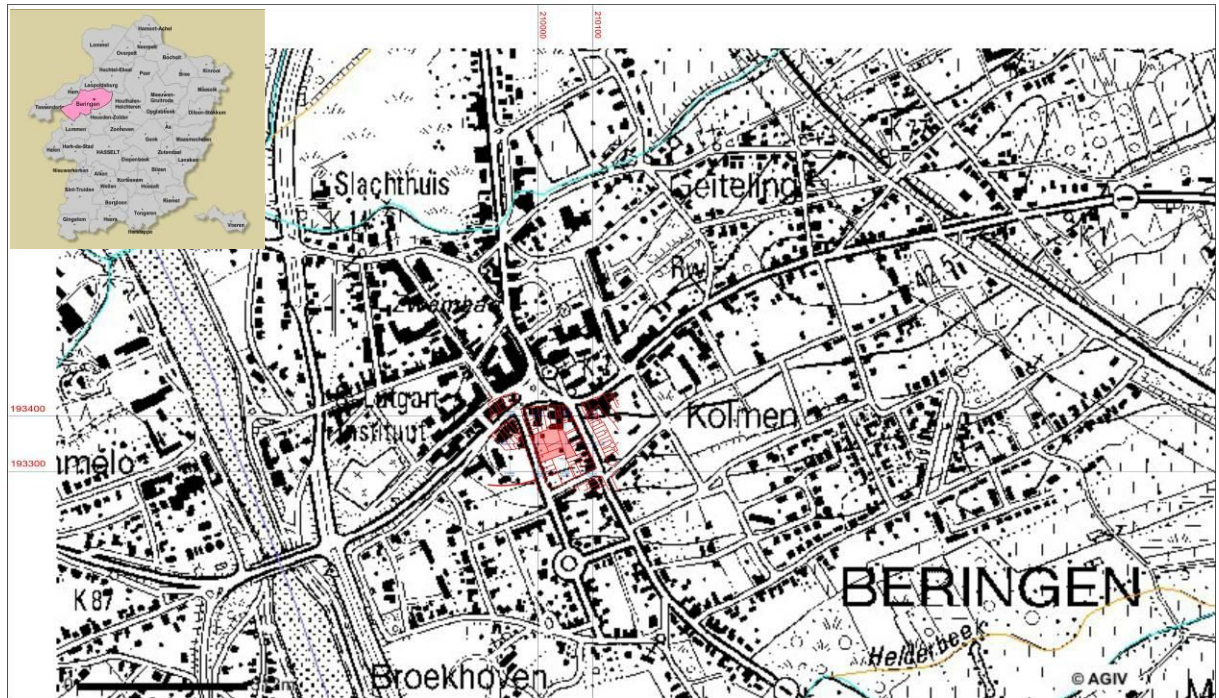
De geografische coördinaten zijn genomen met een gps-toestel *Bushnell Backtrack point 5 GPS*, gecontroleerd op www.agiv.be - GRB, geoviewer en er werd gebruik gemaakt van de omrekentabellen van de coördinaten volgens de Steenhagen coördinantentransformator².

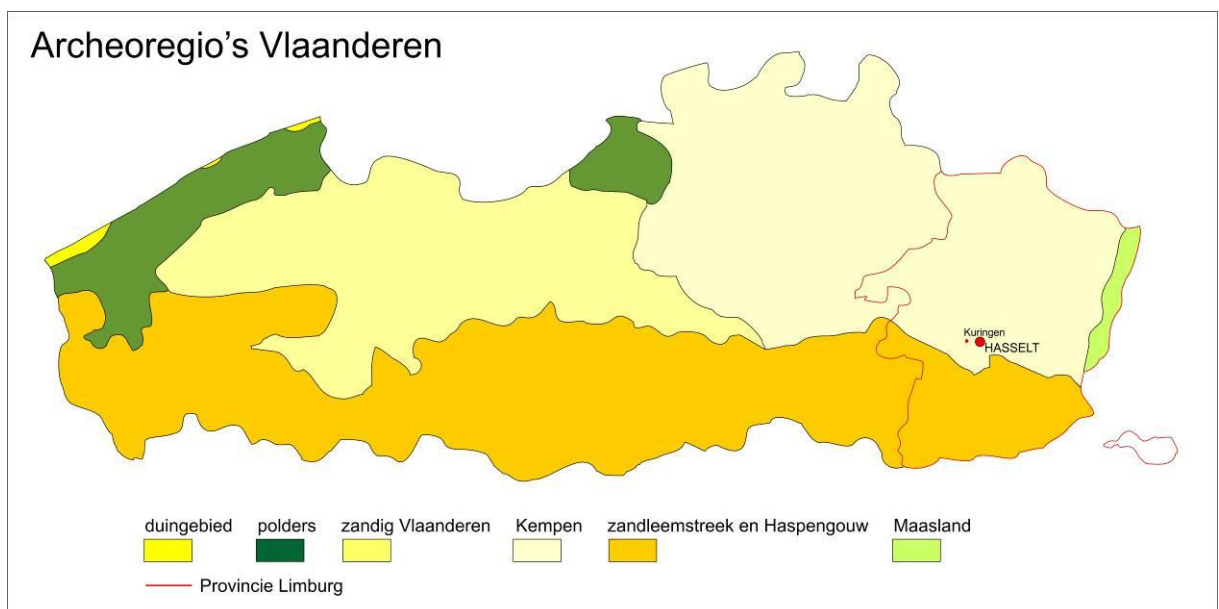
Provincie: Limburg
Gemeente: BERINGEN
Deelgemeente: BERINGEN - centrum
Toponiem: Torenveld
Lambertcoördinaten:
NW hoek : x = 209986,66 y = 193363,19
NO hoek : x = 210040,40 y = 193384,23
ZO hoek : x = 210069,53 y = 193329,11
ZW hoek : x = 210003,32 y = 193315

² <http://estevenh.home.xs4all.nl/1/frame/fr0.html>

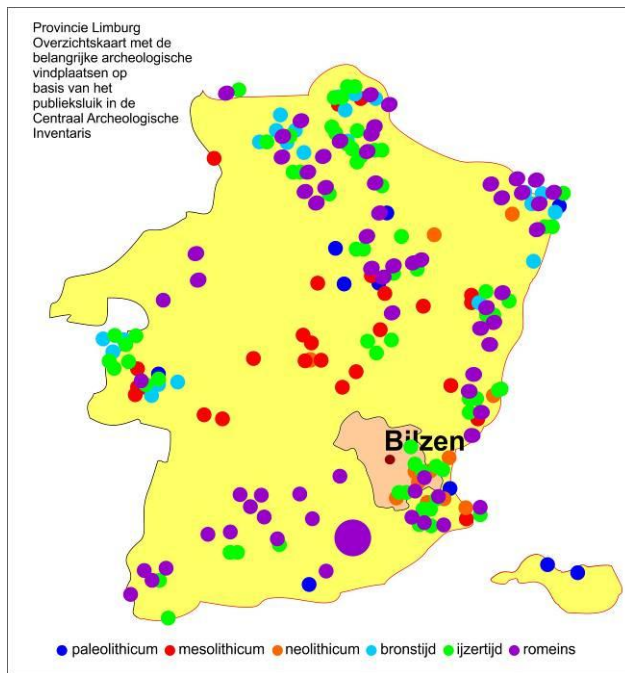
b) de topografische ligging van de vindplaats door middel van een situatiekaart van de vindplaats op basis van een topografische kaart. Als het om een digitale kaart gaat wordt bij voorkeur gekozen voor georeferencierte GIS- en Autocad-bestanden en -plannen;

c) een korte bespreking van de vindplaats in zijn archeologische context, zoals archeoregio, met vermelding van de geraadpleegde literatuur en database;

Volgens de indeling in Archeoregio's Vlaanderen ligt Beringen in de Kempen. Op een kaart, gemaakt op basis van de vermeldingen in het publieksluik van de Centraal Archeologische Inventaris, is de omgeving van Beringen redelijk leeg; er worden enkele vondsten uit de Romeinse periode aangeduid. Toch is Beringen vooral bekend omwille van de schatvondst in 1995. Een goudschat uit de late ijzertijd, ca. 90 v. Chr. omvatte een "[torque](#)" (halsring) gevonden, twee fragmenten van torques, een halve armband en 25 munten.

Voor de middeleeuwse periode is Beringen gekend als een Loonse stad die stadsrechten kreeg in 1239 van Graaf Arnold IV, Graaf van Loon. Vooral in de 13de – 15de eeuw was Beringen een bloeiend handelscentrum. Maar, na de verwoesting in 1654 door Lotharingse troepen verviel Beringen haast tot een dorp.

Een uitgebreid overzicht is beschreven in de desktopstudie die voorafging aan de prospectie met ingreep in de bodem³

Meer gedetailleerde informatie is te vinden in bronnen die ook publiek te raadplegen zijn zoals op <https://onderzoeksbalans.onroenderfgoed.be> en, maar gedateerd als bron, de inventaris van Bauwens-Lesenne⁴.

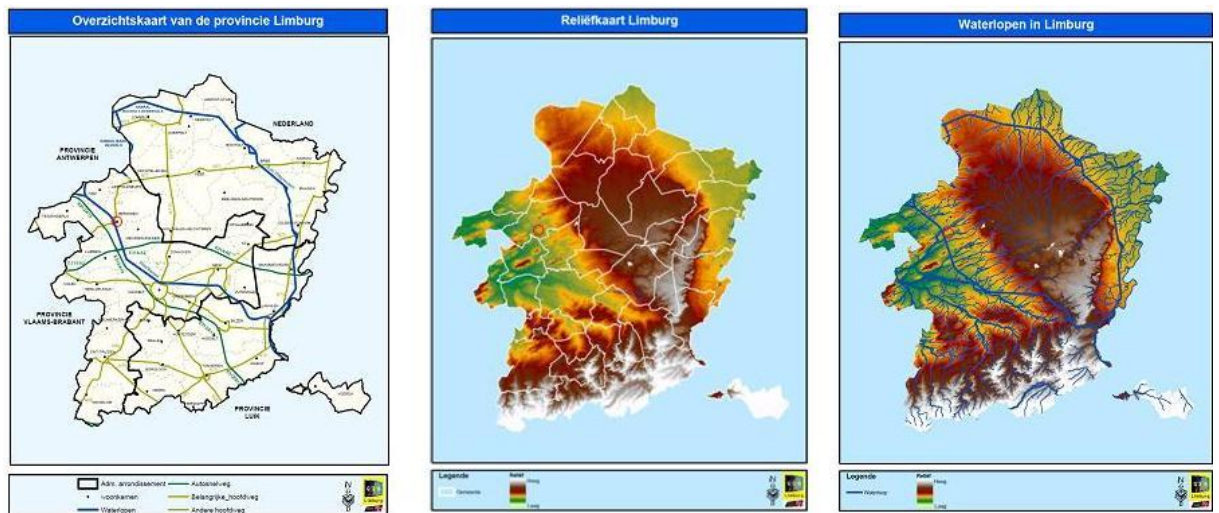
d) de landschappelijke ligging, inclusief bodemkundige of geologische situering, grondgebruik en fysisch-geografische (literatuur)gegevens over de archeoregio;

Geografisch ligt Beringen in de Kempen, aan de zuidwest rand van het Kempens Plateau in het Demerbekken. Het deel ten zuidwesten van het plateau behoort geomorfologisch gezien tot het glacis of pediment van Beringen-Diepenbeek. Het vormt de overgang tussen het Kempisch Plateau en de Demervallei. Als geografische streek behoort dit deel tot de Zuider-Kempen. De streek is gekenmerkt door zand- en lemige zandgronden. Ten noorden van de oude stadskern stroomt de Zwarte Beek. Een gedeelte van de hogerop gelegen vallei van de Zwarte Beek was het voorwerp van een uitgebreide archeologische en paleo-ecologische studie⁵.

³ VAN DE KONIJNENBURG, R. (2012), Beringen Rozenlaan, Archeologische en historische voorstudie van het onderzoeksterrein en haar directe omgeving, HAAST-rapport 2012-10, Bree

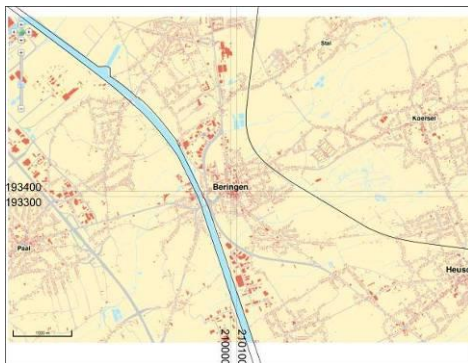
⁴ BAUWENS-LESENNE, M. (1968) Oudheidkundige repertoria VIII, Bibliografisch repertorium van de oudheidkundige vondsten in Limburg, behoudens Tongeren-Koninksem (vanaf de vroegste tijden tot de Noormannen), Brussel - p.162-164.

⁵ Allemeersch L(2010). Archeologische en paleo-ecologische evaluatie van de Zwarte Beek (Beringen, provincie Limburg). Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2010 (INBO.R.2010.56). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

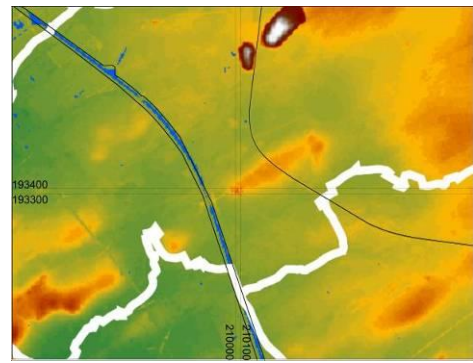

- *Situering van het centrum van Beringen op de kaart van de provincie Limburg, de reliëfkaart van Limburg en de hydrografische overzichtskaart van Limburg.*

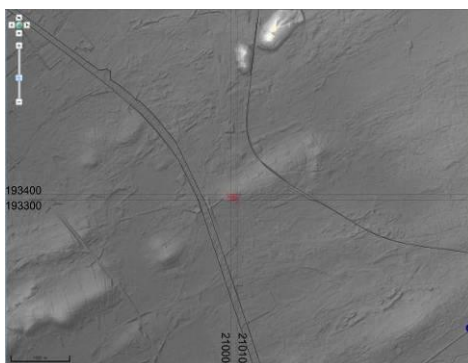
Het centrum van Beringen ligt op de zuidwest flank van één van de heuvels van het Heuvelland van Lummen. Dit is een golvend landschap waarvan het reliëf wordt bepaald door de Formatie van Diest en het rivierenstelsel. Het Heuvelland van Lummen, gelegen in de driehoek Leopoldsburg-Houthalen-Halen, is de oostelijke uitloper van het Hageland, maar, geografisch wordt het gebied ingedeeld bij de Zuider-Kempen. Het reliëf wordt gekenmerkt door het voorkomen van de uitgesproken noordoost-zuidwest-gerichte heuvels (Diestiaanheuvels). De toppen worden gevormd door de weerstandbiedende ijzerzandsteen. Tussen de heuvels lopen de rivieren in een moerassige vlakte. Vooral op de toppen van de heuvels komen nog vrij grote hoeveelheden bos voor. Het landschap heeft hier een meer gesloten uitzicht.

1
3

2

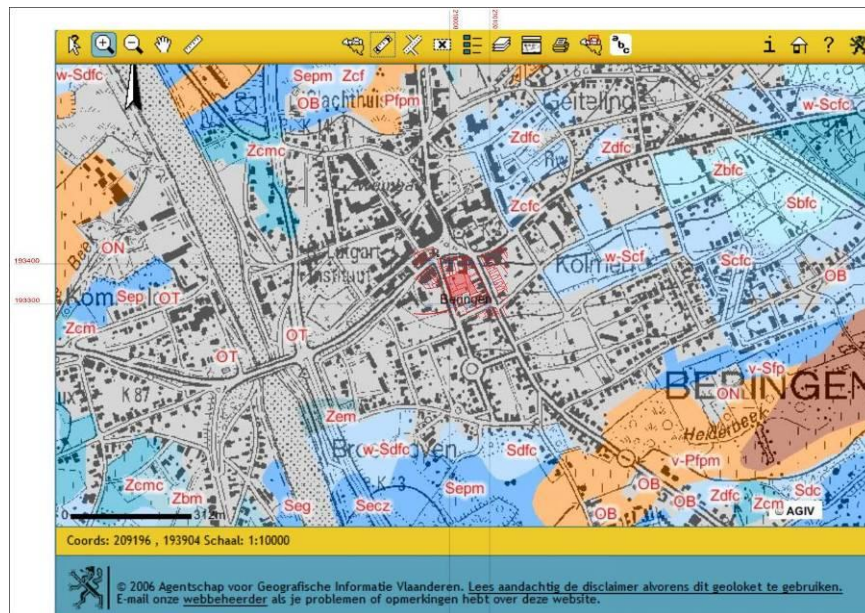
Het onderzoeksgebied ligt in het zuidzuidwestelijke deel van Beringen centrum; op de 3 bovenstaande en nevenstaande kaarten is het gesitueerd in het vlak tussen de coördinaten $x=210000$ en $x=210100$ en $y=193300$ en $y=193400$ (lambert-72 coördinaten)

De hoogtekarten (2 en 3) tonen duidelijk dat Beringen-centrum (de stad Beringen) gelegen is op de zuidwestflank van een helling waarvan het hoogste punt meer naar het oosten ligt. Het is een langgerekte, zuidwest – noordoost gerichte heuvelrug. De witte vlekken aan de noordrand van de afbeelden zijn de terrils van Beringen-mijn.

©kaarten 1 en 3 : AGIV (www.agiv.be – GRB), 2 www.limburg.be – kaartenbak reliëfkaart Limburg

Bodemkundig wordt het centrum van Beringen omringd door vooral Z- en S-bodems; zand en lemig zand. In de beekvalleien van de Zwarte Beek en de Helderbeek komen P-bodems, licht zandleem, voor. Van zuidwest naar noordoost loopt een zone waarin S-bodems, lemig zand, met een klei-zandsubstraat voorkomen. Wat profielontwikkeling komen vooral ..f-bodems voor; bodems met weinig duidelijke humus of/ en ijzer B-horizont. Aan de zuidwestelijke rand van Beringen, tegen het Albertkanaal, zijn ook bodems met een ..m-profiel (plaggenbodemp) aanwezig.

De kern van Beringen is op de Bodemkaart van België grijs ingekleurd met als nomenclatuur OT of OB, vergraven terrein of bebouwd terrein. De dichtst bij de stadskern gelegen bodemseries zijn Z-bodems, aan de zuid en zuidwestzijde van het centrum zijn het S-bodems.

© AGIV, bodemkaart van België

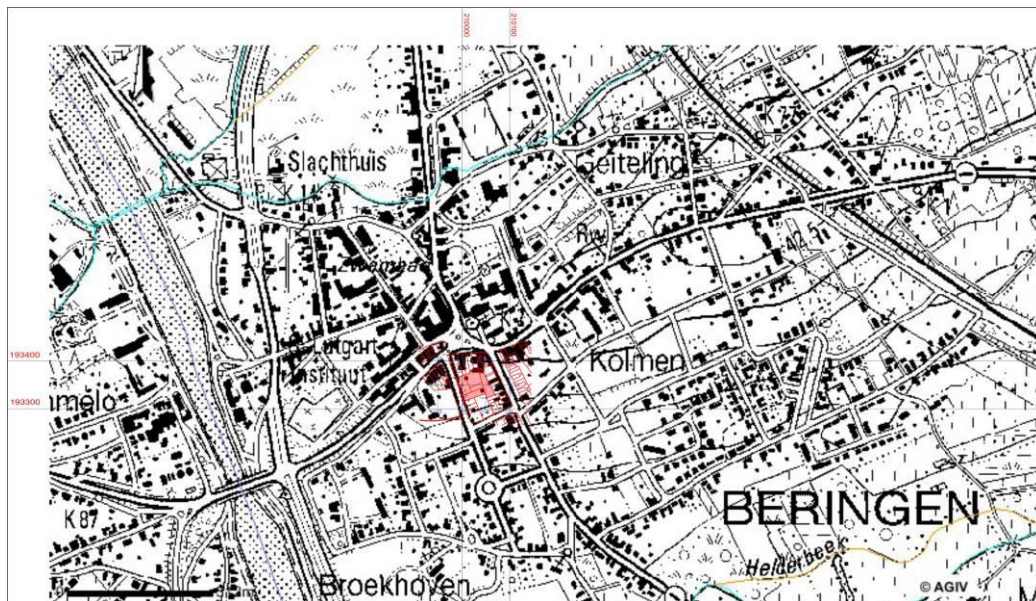
Gegevens uit het booronderzoek uitgevoerd door BURGESS GEOCONSULT, VERSLAG DIEPSONDERINGEN FS.560/577-2605, uitgevoerd op 12 april 2006.

geologisch.

De diepere ondergrond bestaat volgens de geologische kaart uit Tertiair, bruingroen, sterk glauconiethoudend middelgrof zand. Door verweering verkleurt dit zand roestbruin en worden de zandkorrels lokaal door ijzeroxydes aaneengekit tot ijzerzandsteen. Deze sedimenten behoren tot de Formatie van Diest uit het Boven-Mioceen dat wordt gedateerd rond 5.5 miljoen jaar. Tijdens het Quartair-Recent werd daar bovenop een weinig leemhoudend dekzand afgezet waarop zich de humusbodem ontwikkelde.

Uit de sonderingen leiden we af dat er onder de humuslaag-teelaarde en lokaal wat geroerde grond, nog een weinig zandleem aanwezig is maar vanaf 1m o.m.v. of minder werden de stevige zanden van Diest aangeboord en deze worden snel ijzerrijk en zeer hard. Diep doordringen was daarom, ondanks 20 Ton druk niet mogelijk. Daarom werd in één sondering (S5) gebruik gemaakt van de kleefvanger. Dit liet ons toe de zanden te volgen tot iets meer dan 7m o.m.v.

De hoogtelijnen op de topografische kaart tonen aan dat Beringen-centrum op de flank van een zachte helling ligt waarvan de langgerekte top zich ten oosten van het stadscentrum bevindt. Ten westen van het stadscentrum ligt momenteel het Albertkanaal, ten noorden de cité Beringen-mijn. In het stadscentrum zijn de hoogteverschillen vooral op de Markt zichtbaar. Tussen de zone aan de kerk en de tegenover liggende gebouwen is er een beduidend niveauverschil. Het terrein helt hier sterk af in westelijke en noordelijke richting.

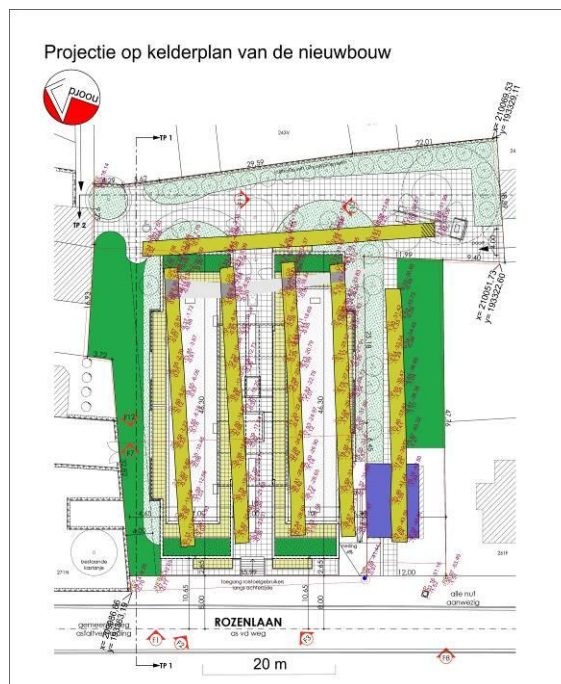

Topografische kaart van Beringen (© AGIV, www.agiv.be)

Op de topografische kaarten, en op recente satellietbeelden, is de middeleeuwse stadstructuur van Beringen niet of nauwelijks nog herkenbaar in tegenstelling tot andere Loonse steden in Limburg zoals Bree, Hamont, Herk-de-Stad, Peer en andere. Beringen heeft haar middeleeuwse structuur sterk vervaagd door een nieuw stratenpatroon aan te leggen in de 20ste eeuw⁶.

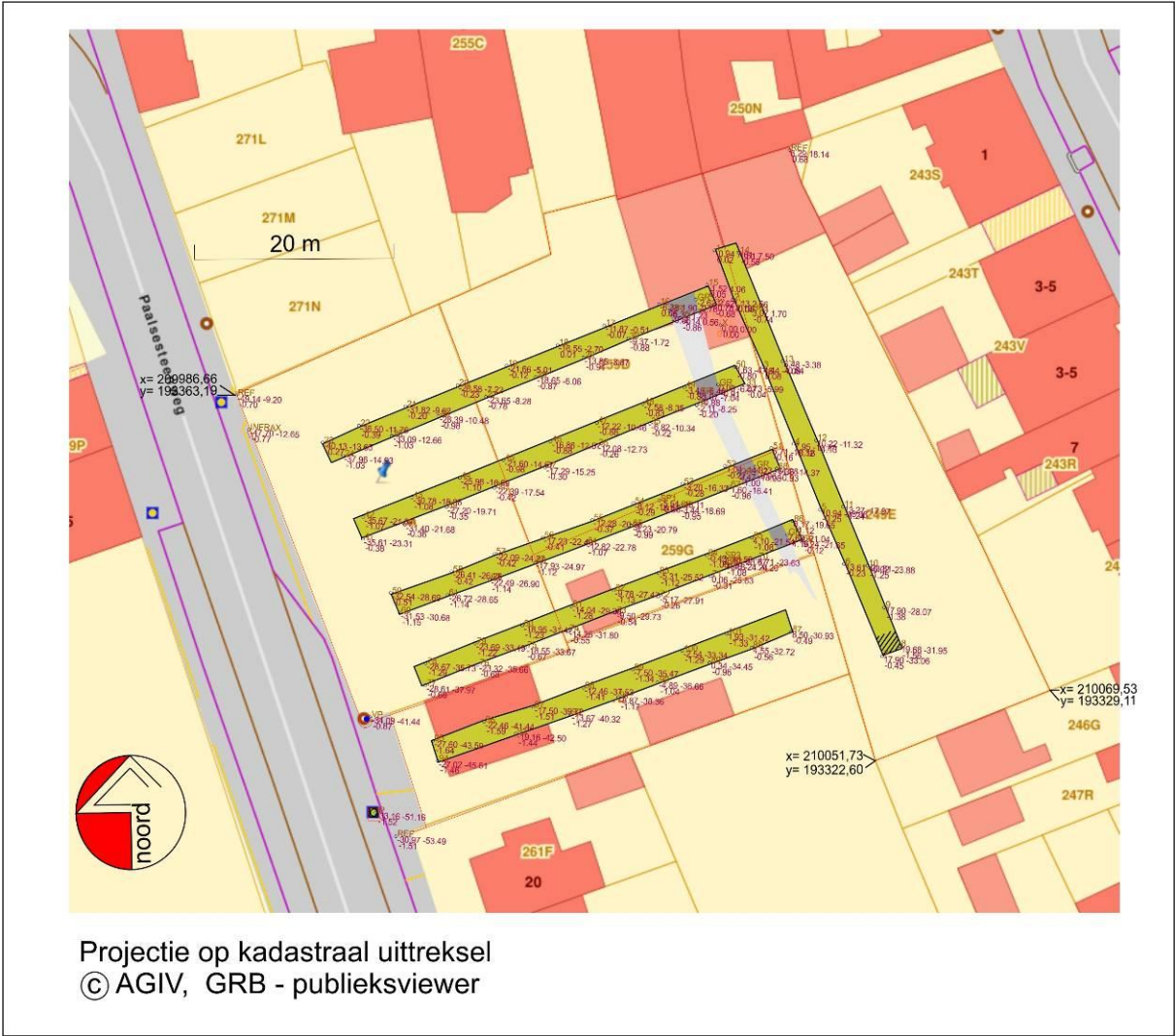
Het projectgebied ligt op de zuidflank van de heuvel waarop Beringen gegroeid is. Het terrein helt licht af van noordnoordoost naar zuidzuidwest.

e) een projectie van de aangetroffen sporen op de bouwplannen; (cfrt ook bijlagen)

⁶ Schlusmans F. met medewerking van Gyselinck J., Linters A., Wissels R., Buyle M. & De Graeve M.-Ch. 1981: *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie Limburg, Arrondissement Hasselt*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 6N1 (A-Ha), Brussel – Gent (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/4687>)

f) een projectie van de aangetroffen sporen op het kadasterplan;

3° archeologische voorkennis;

a) een omschrijving van desktop-voorstudie, consultatie en interpretatie van de Centrale Archeologische Inventaris inbegrepen;

Uittreksel uit de desktopvoorstudie:

3. Archeologische bronnen⁷

In een straal van 5 km vanuit de kerk van Beringen gemeten zijn er in de Centrale Archeologische Inventaris 22 vindplaatsen geregistreerd:

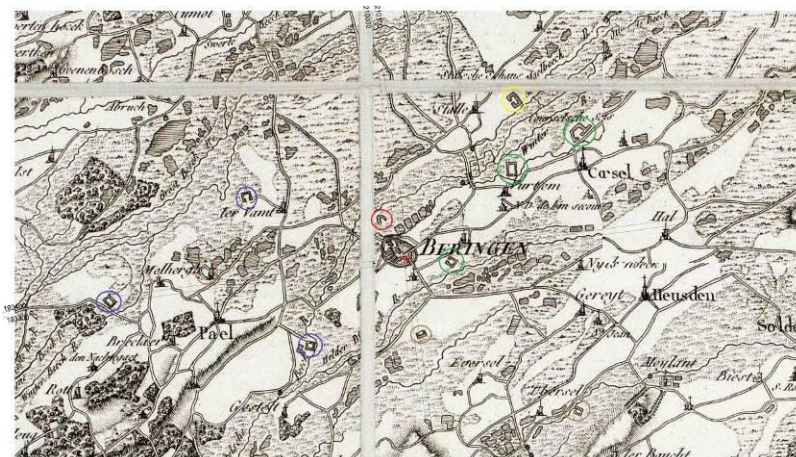
Beringen 5 km	aard	datering	relatie andere CAI-vindplaats

⁷ Hiervoor hebben wij ons uitsluitend gebaseerd op de gegevens uit de Centrale Archeologische Inventaris

3169	site	meso- en neolithicum	
51963	Sint-Pietersbandenkerk	17de eeuw	
55192	waterput - stadspomp	18de - 19de eeuw ?	
55263	everselse schans	17de eeuw (?)	
150457	Korspelse schans	1607	
151177	motte van Broekhoven	?	
151182	motte Terbeck	?	
151183	motte Kommeloo	?	
160895	Beringen "de Mot"	1581	
161022	Meelbergse schans	1636	
161023	Paelderschans	1614	
161024	Oude tervanterschans	18de eeuw ?	
161025	Vurtense schans	1632	
161026	Koerselse schans	1603	
161027	Stalse schans	1603	
161029	Schans van Eindert (Beverlo)	1580	
161074	Schans van Geenrijt (Heusden-Zolder)	?	
161077	Ubberselschans (Heusden-Zolder)	18de eeuw (?)	
161080	Schans van Schoot	18de eeuw(?)	
161082	Halschans (Exelschans)	17de eeuw	
161202	Dorpsschans Paal	?	
700138	Kasteel van Meylandt	1383	
700746	muntschat, aardewerk, dakpannen	(midden)Romeins	
700753	muntschat bewoningsporen	late ijzertijd / vroeg romeins	
700755	motte terbeck	late middeleeuwen (?)	= 151182 ?
700756	motte "de motbemden"	?	= 160895 ?

700845	muntschat	18de eeuw	
--------	-----------	-----------	--

Opvallend is het hoge aantal schansen rond Beringen. Blijkbaar zijn ze ook allemaal opgericht rond 1600 met twee oudere, de Mot (1581) en de Scahsn van Eindert (1580). De opgegeven dateringen zijn, zoals aangeduid in de CAI-catalogus, "oudste vermeldingen" of dateringen op basis van het al dan niet voorkomen op de ferrariskaart die een datum antequem oplevert; ouder dan 1770.

Uittreksel uit de militaire kaart van Chanlaire-Capitaine uit 1792-1796 met daarop aangeduid de verschillende schansen die de stad Beringen omringen.

Bron: <https://sites.google.com/site/glschansen/home/beringen/de-mot> Chanlaire-Capitaine (1792-1796): met de 4 Paalse schansen, de drie Koerselse, De Mot in Beringen (onder de 'R' van Beringen).

In het centrum van Beringen zijn er slechts twee CAI-vindplaatsen. De eerste, CAI-55192 betreft een oude waterput die bij rioleringswerken gevonden werd op het marktplein. De referentie voor deze vondst is een krantenartikel uit Het Nieuwsblad van 15 september 1995. in het digitaal online archief

van Het Belang van Limburg staat op pagina 18 van de krant van 13 september 1995 volgend artikel:

Oude waterput blootgelegd op de markt van Beringen

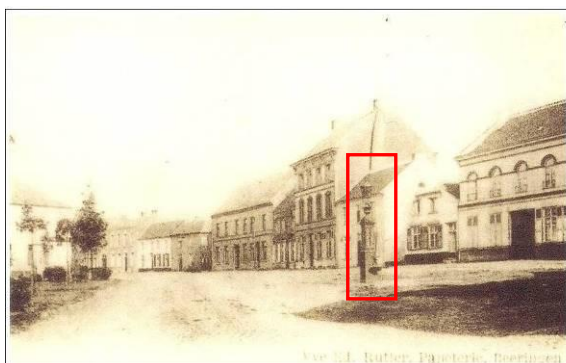
BERINGEN.— Neen, de onderaardse gangen heeft de markt van Beringen nog niet prijsgegeven. Wel zijn dinsdag tijdens graafwerken de fundamente van het gemeentehuis uit de vorige eeuw blootgelegd en stootte de aannemer op een oude waterput, een 10-tal meter van Het Hert af. Daarop stond vroeger een pomp waar de marktbewoners water kwamen halen. Volgens mevrouw Vandeweyer werd de pomp vlak na de oorlog afgebroken en was men de put ondertussen helemaal vergeten.

De heemkundige kring van Beringen was er praktisch zeker van dat tijdens de graafwerken op de markt de fundamente van het gemeentehuis dat eind vorige eeuw afgebroken werd, zouden blootgelegd worden. Dat gebeurde dinsdag. De dienst Monumenten en Landschappen kwam ter plaatse maar oordeelde de restanten niet belangrijk genoeg om ze te behouden. In de late namiddag stootte een bulldozer tijdens graafwerken voor de riolering op een waterput. Deze is gemetst in een dikke bakstenen muur. Omdat omstaanders beweerden dat de put zeker een 30-tal meter diep moest zijn, liet Piet Kasprzak, voorzitter van de plaatselijke middenstand, een steen aan een touw zakken. Uit die meting bleek dat de put 8 tot 9 meter diep is en geen water meer bevat. Opnieuw werd de dienst Monumenten en Landschappen opgetrommeld. Deze adviseerde om de put te behouden en de riolering er omheen te leggen. Om de plaats te markeren zouden op de put klinkers in een andere kleur gelegd worden. Ook schepen Marcel Theunis kwam ter plaatse. De middenstand adviseerde hem een glazen deksel op de put te leggen zodat de markt dan toch een toeristische attractie zou krijgen.

R.V.

Tijdens graafwerken op de markt van Beringen werd een vergeten waterput blootgelegd. Op oude prentkaarten is nog te zien dat daar een pomp stond. (Foto: R.V.)

Op bovenstaande postkaart uit ca 1910, binnen de rode rechthoek, staat de waterpomp – stadspomp – waarvan de waterput werd teruggevonden.

CAI-51963 betreft archeologisch onderzoek in de Sint-Pietersbandenkerk. Deze kerk is een beschermd monument; KB van 18/02/1949 (BS 2 april 1949) en MB van 6 september 1993 (BS 6 oktober 1993).

*Beschrijving*⁸:

*De oorspronkelijke kerk werd in 1467 verwoest door de Bourgondische troepen; de wederopgebouwde kerk werd in 1584 nogmaals door brand geteisterd en in 1592 wederopgericht; de ijzerzandstenen resten van de huidige kerk (laat-gotische Demergotiek) dateren van de wederopbouw na de verwoesting in 1654 door de Lorreinse troepen. Na de instorting van de toren in 1838 werd de huidige opgetrokken en de kerk hersteld en grondig aangepast (1834-1844). Middenschip en koor zijn gotisch, terwijl de zijbeuken en de toren behoren tot de laatste bouwcampagne. De rechtse sacristie dateert, te oordelen naar de muuropeningen, uit XVIII, de N.-sacristie is, hoewel uit ijzerzandsteen opgetrokken, recenter. De gotische gedeelten zijn van ijzerzandsteen, de neogotische in bak- en kalksteenbouw. De plattegrond beschrijft een driebeukig * schip van drie traveeën, een * transept van één travee, * een koor van een rechte travee met driezijdige sluiting, geflankeerd door sacristieën, en een ingebouwde, vierkante westelijke toren met eigenaardige naaldspits (in de volksmond "de Peperbus").*

Basilicale opstand met ijzerzandstenen middenschip onder zadeldak (leien), voorzien van getoogde vensters met gietijzeren maaswerk; bakstenen zijbeuken onder lessenaars-daken (leien), en transeptarmen (kalkstenen plint) voorzien van steunberen en spits-boogvensters. Het koor bezit nog de oorspronkelijke spitsboogvensters met afzaat tussen steunberen met drievoudige versnijding. Inwendig is de kerk volledig bepleisterd.

Archeologische gegevens⁹:

9de - 10de eeuw: kleine zaalkerk en aansluitend zwaar koor

*10de -13de eeuw: driebeukige romaanse kerk met toren en transepten
koor in gotische stijl*

1467: verwoest door de troepen van Karel de Stoute

1584: nieuwe kerk wordt verwoest tijdens godsdiensttwisten (Spanje <-> Verenigde Provinciën)

1654: heropgebouwde kerk brandt af

1893: toren stort in en vernielt deel van het schip

Volgens de legende zouden er gangen vertrekken vanuit de kelders van de kerk en onder de markt doorlopen. Bij het afbreken van een huis achter de kerk vond men 4 kelders die mogelijk hiermee in verband staan.

Vermeldingen: uit het krantenartikel uit Het Belang van Limburg dd 13/09/1995 is af te leiden dat op de Markt ook funderingen werden gevonden van het oude gemeentehuis dat eind vorige eeuw werd afgebroken. Hiermee wordt eind 19de eeuw bedoeld gelet op de datum van het krantenartikel.

Uit de gegevens betreffende CAI-51963, de Sint-Pietersbandenkerk, blijkt dat achter de kerk – ten oosten ervan (?) – kelders werden aangetroffen die mogelijk in verband staan met een gangenlegende. Hierin zit een tegenspraak aangezien de “legende” spreekt van gangen vanuit de kerk onder de Markt die ten westen van het kerkgebouw ligt, terwijl de vondstmelding betrekking heeft op kelders achter de kerk.

Vermeldingen in het repertorium van Bauwens - Lesenne¹⁰:

In het repertorium van Bauwens-Lesenne zijn 21 bibliografische verwijzingen opgenomen voor Beringen zelf en 21 met betrekking tot het gehucht Geiteling - heidegebied - dat ten noordoosten van Beringencentrum ligt, buiten de stad. De verwijzingen hebben betrekking op:

⁸ Schlusmans F. met medewerking van Gyselinck J., Linters A., Wissels R., Buyle M. & De Graeve M.-Ch. 1981: *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie Limburg, Arrondissement Hasselt*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 6N1 (A-Ha), Brussel - Gent.

⁹ CAI-51963: VANDERHOEVEN, A. en G. CREEMERS (eds.) 2002: Archeologische kroniek Limburg 1999, Limburg, - Het Oude Land van Loon 81, nr. 4, 291-294. en

¹⁰ [BAUWENS-LESENNE, M.](#) 1968: *Bibliografisch repertorium der oudheidkundige vondsten in Limburg (vanaf de vroegste tijden tot aan de Noormannen)*, Oudheidkundige repertoria. Reeks A. Bibliografische repertoria VIII, Brussel-Bruxelles.

1. « Tardenoisien »-vindplaats met talrijke bewerkte voorwerpen uit vuursteen en kwartsiet van Wommersom, o.m. lemmers, krabbers, afslagen enz., verzameld door L. Lequeux: 9, 13, 15.
2. bronzen hulsbijl, gevonden omstreeks 1904: 1,2,3,4,5,6,7,8, 10, 11, 12, 18, 21.
3. bronzen bijl met ringetje, gevonden omstreeks 1904: 10.
4. een niet-geïdentificeerde Romeinse munt, gevonden in 1880: 16, 19.
5. een negental Romeinse munten, gevonden in 1907 : 16, 19, 20.
6. antieke weg Venlo-Beringen-Brussel-Doornik: 14.

Opmerking: L. Stroobant (La Taxandriepréhistorique, Taxandria, 2 ejaar, 1904-05, p. 171 ; Le Brabant protohistorique et légendaire. II, A.A.A.B., LXXII, 7e reeks, II, 1924, p. 145) vermeldt een « Belgo-Romeinse » tumulus. Hij verwijst naas A. G. B. Sehayes-Piot-Van Dessel, 1877. Bij nader toezicht blijkt evenwel dat er in het werk van Sehayes nergens sprake is van een tumulus, gelegen op het grondgebied van Beringen, alleen maar van Romeinse oudheden (zie hiervoor onder Geiteling). A. Van Doorselaer (Repertorium van de begraafplaatsen uit de Romeinse tijd in Noord-Gallië, Brussel, 1964, T, p. 127) en E. De Seyn (2e uitgave, 1, p. 115) nemen de foutieve melding van Stroobant over.

Specifiek naar het onderzoeksgebied in de Rozenlaan zijn er in de directe omgeving, behoudens de kerk en de waterput op de Markt, of op het terrein zelf geen vondstmeldingen geregistreerd.

4. Historische bronnen¹¹

In 1989 schrijft Jan Gerits¹² dat er over de geschiedenis van Beringen nog geen wetenschappelijk verantwoorde monografie bestaat. Ondertussen is er die nog steeds niet en zijn we aangewezen op de beperkte maar zeer overzichtelijke en wetenschappelijk verantwoorde samenvatting die de heer Gerits schreef in zijn boek Historische Steden in Limburg. In cursief citaten uit het artikel over Beringen die relevant kunnen zijn voor archeologisch onderzoek:

Beringen was een allodiale heerlijkheid, die luidens de traditionele geschiedschrijving deel uitmaakte van het patrimonium Sancti Adelardi, het erfgoed van St-Adelardus, neef van Pepijn de Korte en abt van de St-Pietersabdij van Vorbie in Picardië (780-821). omstreeks het einde van de 8ste eeuw zou hij zijn Kempense landgoederen geschonken hebben aan de abdij van Corbie. Later verwierf de graaf van Loon de voogdijrechten over Beringen. In 1211 - meer dan vierhonderd jaar na de overdracht van het allodium aan de abdij van Corbie - verleende Lodewijk II, graaf van loon, aan de inwoners van Beringen de Luikse vrijheid. Zeer waarschijnlijk gebeurde dit zonder overleg met de abt van Corbie.

Later werd de scheve situatie rechtgezet en graaf Arnold IV van Loon bekrachtigde in 1239 de stadsrechten van Beringen.

Kort nadat Beringen van de graaf van Loon zijn vrijheidsbrief had verkregen, werd de stad omwald. De stadsversterking bestond uit aarden wallen en met water gevulde grachten. Drie poorten verleende toegang tot het stadscentrum: de Diesterse Poort, ook O.-L.-Vrouwe Poort of Bovenste Poort geheten, de Koerselse Poort en de Hasseltse of Onderste Poort.

De zeer oude Sint-Pietersparochie, waarschijnlijk een stichting van de abdij van Corbie, behoorde tot het bisdom Luik, het aartsdiaconaat van de Kempen en het landdecanaat Beringen.

Het centrum van het parochiale leven was het kerkgebouw, dat omringd was met een ommuurde begraafplaats en in het centrum van de stad was gelegen.

¹¹ Wij hebben ons gebaseerd op het artikel van(1989) *Historische Steden in Limburg*, Gemeentekrediet – Brussel, maar ook JAPPE ALBERTS, W (1972) *Geschiedenis van de beide Limburg, deel I (tot 1632)*, Maaslandse monografieën deel 15 - Assen, p. 70 en BAERTEN, J (1969) *Het graafschap Loon (11de - 14de eeuw)*, Maaslandse Monografieën deel 9, Assen.

¹² GERITS, J. (1989) *Historische Steden in Limburg*, Gemeentekrediet – Brussel, p. 31

Onder de instellingen, die een invloedrijke rol vervulden in de stedelijke samenleving en onder de bewoners van de omliggende dorpen, moet de Latijnse school worden gerekend. Haar oprichting gaat waarschijnlijk terug tot de 16de eeuw.

In 1700 werd een college voor jongens opgebouwd waarvan de eerste schoolreglement (wetten de scolen van Beringhen) in een herwerkte versie van 27 september van 1711 bewaard bleef.

Beringen was in de 13de - 15de eeuw een bloeiend klein-regionaal handelscentrum met een vrij belangrijke lakennijverheid.

De lijst van beroepen, die in 1603 op verzoek van de overheid werd opgemaakt (kremers, bakkers, brouwers, slachters, kleermakers, schoenmakers en smeden) geeft enigszins een beeld van de artisanale bedrijvigheid in Beringen, die voornamelijk uit familiale ondernemingen bestond. Ook bestonden in Beringen verschillende paenhuysen of brouwerijen, o.a. het paenhuys vanden Leeuw en het paenhuys van den Prins van Luyck.

Hoewel Beringen in de 16de eeuw grotendeels tot een eenvoudig landbouwdorp was vervallen, behield de stad nog een betrekkelijke welvaart op grond van de doorvoerhandel. ... Zulks verklaart de aanwezigheid van verschillende afspanningen in het oude stadscentrum, voornamelijk aan de O.-L.-Vrouwstraat en de Hoogstraat, o.a. "St.-Antonius" (1634), de enige die bewaard bleef.

Omwille van zijn gunstige ligging bij een knooppunt van verkeers- en handelswegen werd Beringen verschillende keren belegerd, ingenomen en vernield door militaire eenheden.

Ook grote branden teisterden de stad. We beperken ons tot de data vermeld in het artikel van Gerits:

- 1467: stadscentrum met drossaardhuis en kerk verwoest door troepen van Karel de Stoute
- 1582 - 1634: doelwit van plunderingen door krijgslieden
- 1584: de ganse stad brandde af, stadhuis en kerk inclus
- 1593: *een alle gemeynen beclaechlicken brandt waerdeur die stadt Beringen verbarndt is*
- 1601, 1654 en 1704 verwoestingen door legereenheden
- 1654: En in 1654 werd Beringen door Lotharingse troepen afgeperst, geplunderd en vernietigd "tot er maar drie bakhuysekens overbleven"¹³. Lauwers geeft in zijn artikel over de wreedheden van de Lorreinen een vertaling van een "ooggetuigenverslag", eigenlijk een smeekschrift aan de Staten van Luik¹⁴. Samengevat: heel de stad inclusief kerk en kerkhof werden in 1654 stelselmatig en grondig verwoest.

Quoiqu'on ne connoisse pas exactement le tems auquel Beringen a été mise au rang des Villes, il est bien certain qu'elle est une des plus anciennes du Comté de Looz, & qu'elle a toujours eu cette qualité depuis que les Evêques de Liège en ont pris possession. Elle est fermée d'un bon Rempart de terre, avec un fossé qu'on peut emplir d'eau en cas de besoin, & n'a que deux portes bien défendues, dont l'une mene à Dieff & l'autre qui lui est opposée, communique aux vastes Bruieres de la Campine Liégeoise dont elle prend le nom. Quant à l'intérieur, quoiqu'on y trouve plusieurs Maisons assez belles & très-bien bâties, elles y sont en petit nombre & mêlées de quantité de places vuides & de chaumières élevées à la hâte, qui retracent la mémoire des horreurs qu'exercerent l'an 1654. les Troupes de Lorraine & de Wirtemberg, qui voulant y prendre des quartiers d'hiver par force, & aiant trouvé de la résistance de la part des Habitans, rompirent les portes à coups de canon; & après avoir pillé avec la dernière fureur, mirent le feu à la Ville qui fut entièrement détruite; (c) ils n'épargnerent même pas l'Eglise, qui étoit alors une des plus belles du Pais.

Demografie: In 1699 werden ongeveer 1.300 communicanten of Paasplichtigen geteld en in 1711 nog slechts 500. De parochie bestond in 1736 uit 151 gezinnen. ... In 1800 waren er 898 inwoners.

In 1826 begon men met het dempen van de grachten en het slopen van de wallen. Twee van de drie stadspoorten, nl. de Diesterse en de Koerselse Poort, werden toen afgebroken. De Hasseltse Poort verdween op haar beurt in 1883. ... De vrijgekomen terreinen van de vroegere stadsversterkingen werden openbaar verkocht en grotendeels in tuinen herschapen.

De SAUMERY, P.L., *Les Délices du Pais de Liège* ou Description des monuments sacrés & profanes de cet

¹³ [http://nl.wikipedia.org/wiki/Beringen_\(stad\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Beringen_(stad))

¹⁴ LAUWERS, P. (1982) *Het wrede optreden van "Lorreinen" in 1654 te Peer en te Beringen*, in: Limburg LXI, p. 189 - 196

évêché-principauté, édité à Liège en cinq volumes in-folio, par Everard Kints de 1738 à 1744, Tome IV, pp. 203 - 205.¹⁵

De stad is één van de oudste Loonse steden en ze heeft die kwaliteit behouden na de in bezit name door de bisschoppen van Luik. Ze is omringd door een goede aarden wal met een gracht die men in geval van nood kan vullen met water en er zijn maar twee goed versterkte poorten; waarvan één leidt naar Diest en de andere die er tegenover ligt, toegang geeft tot de uitgestrekte heide van de Luikse Kempen waarvan ze de nam draagt. Wat betreft de binnenstad, men vindt hier meerdere nogal mooie en zeer goed gebouwde huizen, ze zijn er in gering aantal tussen lege plaatsen en haastig opgetrokken huisjes, die de herinnering bewaren aan de verschrikkingen van het jaar 1654. De troepen van Lorreinen en Wirtemberg, die hier met geweld hun winterkwartier wilden innemen, en daarbij weerstand ondervonden van de burgers, vernielden de poorten met kanonskogels en, nadat ze plunderden met hun laatste woede, staken ze de stad in brand die volledig verwoest werd. Zelfs de kerk, die één van de mooiste van de streek was, spaarden ze niet.

Opvallend is dat de Sauméry in zijn beschrijving slechts twee stadspoorten vermeld: de Diester Poort in het westen en de Kempense Poort (Koerselse Poort) in het oosten. In heel de beschrijving is er geen sprake van een derde, de Hasseltse Poort. Misschien beschouwt hij deze als een niet goed versterkte poort, misschien heeft hij zich in de beschrijving enkel gebaseerd op de ets van Remacle Leloup die bij het relaas over Beringen verscheen. Daarop zijn enkel de Diestse en de Kempense Poort zichtbaar.

5. Cartografische en iconografische bronnen¹⁶

Ca. 1510 Robert Péril: BERINGHEN

Het oudste stadszicht is een schets van Robert Péril, gemaakt rond 1510, en verschenen in H. van den Berck, *L'estat de la noble cite, paijs, evesche et dijocese de Liège*, bewaard in de Stedelijke Bibliotheek Les Chiroux te Luik, hs 924.

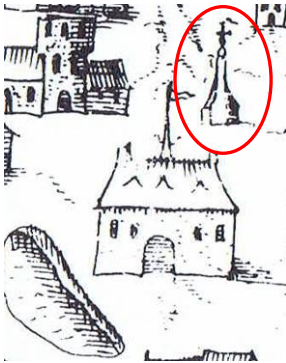
De schets die Péril van Beringen maakte is moeilijk interpreteerbaar, maar, het is wel de enige schets die een beeld geeft van de stad vóór de grote verwoestingen van 1584 en later. Het lijkt een schets gemaakt vanuit het zuiden / zuidoosten als men de kerk als ankerpunt neemt. De toren van de kerk staat in het westen, het schip naar het oosten. Maar, dan zou er een noordelijke poort geweest zijn en geen

¹⁵ De vijf boekdelen van de Saumery's werk *Les délices du Paijs de Liège* zijn integraal te lezen op: [http://www2.limburg.be/Pub/\(670\)-Internet/\(670\)-Internet-Deelsites/PBL/Topnavigatie/Oude-boeken/books.html?b=OD-F-0221](http://www2.limburg.be/Pub/(670)-Internet/(670)-Internet-Deelsites/PBL/Topnavigatie/Oude-boeken/books.html?b=OD-F-0221)

¹⁶ Chronologisch overzicht van het beschikbare kaart- en fotomateriaal met telkens vooraan in de titel het jaartal waarin de kaart i.c. foto gemaakt werd

zuidelijke - de Hasseltse Poort - zoals uit het historisch overzicht moge blijken. Als de schets vanuit het noorden zou gemaakt zijn, dan is de richting van de kerk fout weergegeven.

We zouden er ook van uit kunnen gaan dat de schets gemaakt is om zoveel mogelijk van de stad in beeld te brengen zonder echt rekening te houden met de exacte ligging van de gebouwen ten opzichte van elkaar. Mogelijk is de poort rechts de Koerselse of Kempense Poort, de poort links de Hasseltse poort en de poort centraal bovenaan de Diestse Poort. Daar vanuit gaande is het centrale plein de huidige Markt en moeten we ons op deze schets, wat betreft de te onderzoeken percelen aan de Rozenlaan, concentreren op de linker bovenhoek binnen de stadsmuren van de tekening.

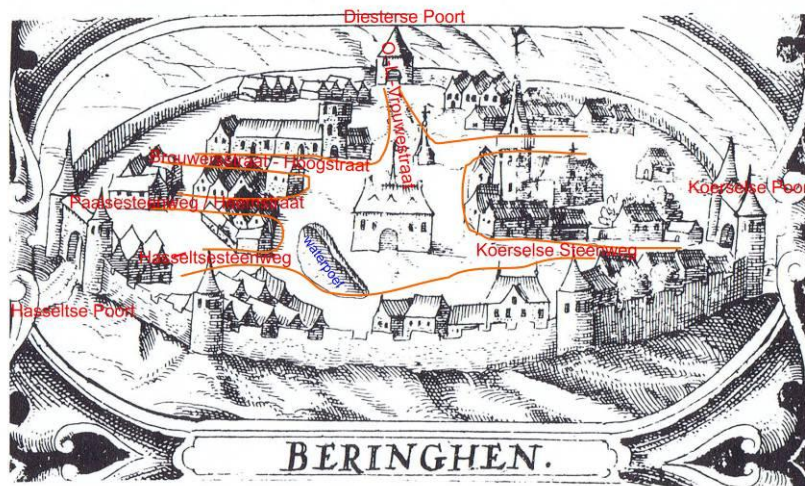

Centraal staat een soort lakenhalle of stadhuis met bovenop het dak een lantaarn en een vlaggenmast. Daarachter staat een “monument” in de vorm van een zuil op een cilindrische konisch omhooglopende sokkel bekroond met wat lijkt op een bol en een kruis. Misschien het Perroen van Beringen: Perroens zijn te vinden in plaatsen die behoorden tot het vroegere Prinsbisdom Luik, met name in de zogenaamde Goede Steden (of *Bonnes Villes*). Het is een symbool van vrijheid en autonomie.

Links van het perroen is er een straat met als tweede gebouw een zware, ronde toren met kantelen als bekroning. Links van het centrale gebouw met vlaggenmast ligt een waterpoel.

Bij het bekijken van het linkergedeelte van de schets is de eerste grote vraag: welke straat leidt naar de Hasseltse Poort en zou enigszins kunnen overeenkomen met de huidige Hasseltsesteenweg. Dit is belangrijk omdat het onderzoeksgebied vlak achter, ten westen, van deze straat gelegen is binnen de stadsmuren.

Een exacte plaatsbepaling lijkt ons onmogelijk. In tegenstelling tot de schets die PÉril van de stad Bree maakte, is hier het huidige stratenpatroon maar fragmentair herkenbaar en zou men de huidige Markt, de Koerselse Steenweg – naar de Koerselse / Kempense Poort – en in de andere richting, achter het perroen, de Onze-Lieve-Vrouwstraat naar de Diestse Poort als referentie kunnen nemen.

Vanuit die referenties vertrekkende kan gesteld worden dat de Markt rond 1510 veel groter moet geweest zijn dan de huidige. Het gebouw met de toren zou dan aan de huidige Hoogstraat kunnen gelegen hebben. Een tweede huizenblok, links daarvan, is het gedeelte tussen de Brouwersstraat en de Heemstraat (Paalsesteenweg), huizenblok 3 zou dan tussen de huidige Paalsesteenweg en de Hasseltsesteenweg gelegen hebben.

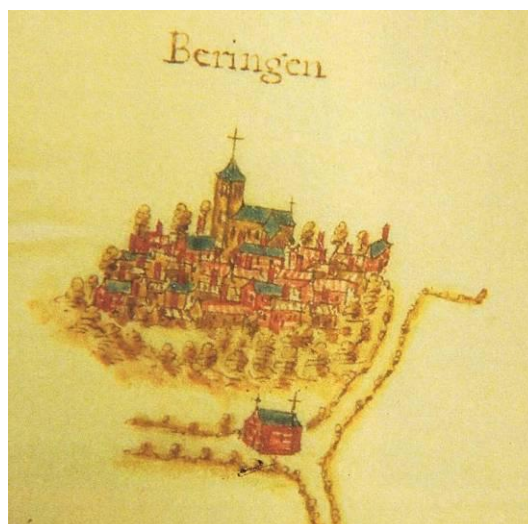
1652 Kaart Leodiensis Episcopatus Pars Septentrionalis van Pieter Schenk

Eigenlijk een *fait divers*. Want, eigenaardig genoeg is Beringen op deze kaart niet weergegeven als een stad maar wel als een .. vlek. Er zijn andere kaarten uit iets latere perioden waarop Beringen wel als een omwalde stad staat afgebeeld!

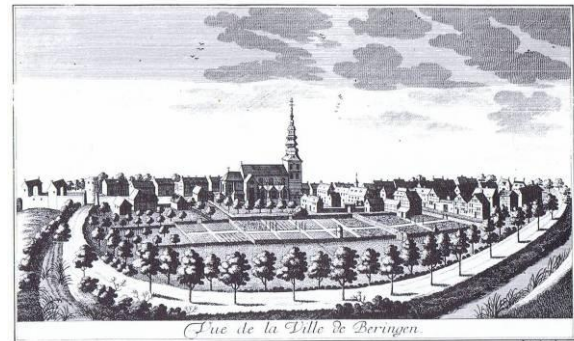
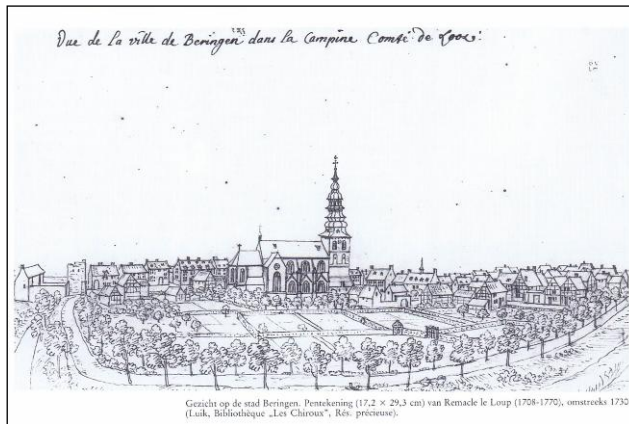
1675: Atlas van de Abdij van Averbode

De afbeelding in Atlas van de Abdij van Averbode is een te schematische weergave om zones binnen de stadsmuren duidelijk te situeren. Rechts is wel de Koerselse Poort te zien en centraal de Sint-Pietersbandenkerk maar enige vorm van stratenpatroon of zelfs van stadsomwalling is verder niet traceerbaar.

ca. 1730-1740 Schets en ets van Remacle Leloup

De stad is getekend vanuit het noorden, de zone ligt in het zuidelijk deel, achter de kerk en dus niet af te bakenen op deze afbeeldingen. Opvallend is wel het grote aantal vakwerkgebouwen.

20. Afbeelding met titel "Vue de la ville de Beringen". Kopergravure van R. Le Loup, 1744, 135 mm. op 224 mm. Verschenen in Les Délices du pays de Liège ou description géographique, topographique et chorographique des monuments sacrés et profanes de cet évêché-principauté et de ses limites. Luik, E. Kints, dl. IV, 1744. Verscheen nadien ook in SAUMERY, Vues et perspectives de toutes les villes, églises, monastères, édifices publics, châteaux et maisons de campagne du pays de Liège, comté de Namur et comté de Looz avec les portraits de tous les hommes illustres de ce pays qui se sont distingués dans les arts et les sciences, dans la robe et dans l'épée. Luik, C. Plomteux, 1770.

ca 1770-1775: Ferrariskaart

Beringen stad is verdeeld over twee kaartbladen (kaartblad 147 Coursel en 148, Lumen, bron: <http://www.ngi.be/NL/NL1-4-2-3.shtm>) = het onderzoeksgebied

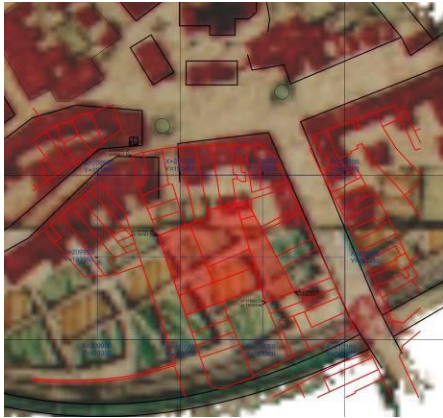

projectie van het projectgebied op de ferrariskaart

Schematische voorstelling ferrariskaart in 3D:

Het stratenpatroon van het huidige Beringen is op deze kaart wel duidelijk afleesbaar. Het zicht op de stad zoals hierboven deels in 3D schematisch voorgesteld is vanuit het zuiden genomen. Vooraan bevindt zich de Hasseltsepoort met in het verlengde daarvan de huidige Hasseltse Steenweg. Het onderzoeksgebied ligt links daarvan, binnen de rode cirkel.

Op het detail van dit gebied met daarop een projectie van het onderzoeksgebied blijkt dat de stalling, die momenteel deel uitmaakt van het pand gelegen aan de Markt, huisnummer 17 misschien ook al op de Ferrariskaart staat aangeduid. Andere mogelijkheid is dat het de stalling, deels in vakwerkbouw, betreft horende bij het pand gelegen aan de Markt huisnummer 20. Deze panden staan op de lijst beschermenswaardige monumenten van het Agentschap Onroerend Erfgoed:

Foto: Markt 17: Verhulst, Maryline, 01-12-2009, ©vlaamse gemeenschap, huisnr 20 en achterzijden © R.vd Konijnenburg: achterzijde van huisnr 17 en achterbouw, later nog verder aangebouwd een stalling en garages.

Imposant, neoclassicistisch dubbelhuis, thans als café ingericht. Vier traveeën en drie bouwlagen onder zadeldak (nok parallel met de straat, kunstleien), uit eind XIX. Bepleisterde en beschilderde lijstgevel, voorzien van licht getoogde vensters in geriemde omlijsting met oren en siersluitsteen. Verbouwde

begane grond. Houten kroonlijst op langgerekte modillons met panelen ertussen. Recente zolderverdieping¹⁷.

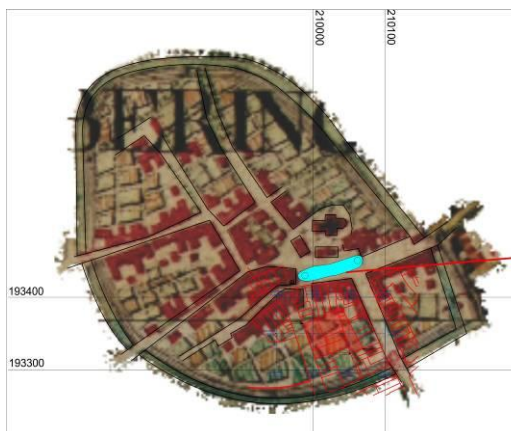

Nummer 20. Dubbelhuis in empirestijl, vijf traveeën en twee bouwlagen onder zadeldak (kunstleien), uit XIX A. Bakstenen gebouw met een gecementeerde en beschilderde lijstgevel, voorzien van een kordonlijst. Rechthoekige, oorspronkelijk beluikte vensters op de eerste bouwlaag; op de tweede bouwlaag rondboogvensters onder driuipijsten steunend op de doorgetrokken imposten; ijzeren leuningen met gekruist pijlmotief. Brede, rechthoekige vleugel deur. De linkerzijgevel is van muurvlechtingen voorzien.

Enkele dienstgebouwen, onder meer stallen en een schuur, achter het huis. Bakstenen gebouwen onder zadeldaken (Vlaamse pannen), waarin gedeelten van de oorspronkelijke vakwerkbouw bewaard bleven.

Wat betreft het onderzoeksgebied: achter de huizen aan de Hasseltssesteenweg, ten westen ervan, bevinden zich enkel tuinen.

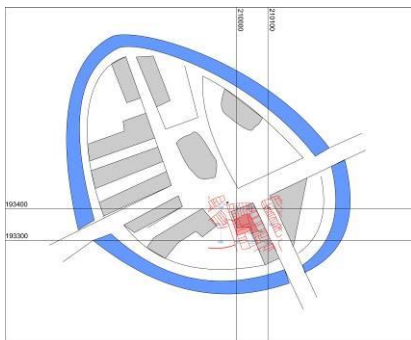
Nog een opvallend gegeven: op het stadsplan op de ferrariskaart zijn drie ronde blauwgroen ingekleurde cirkels getekend. Dit lijken open waterputten te zijn. Indien we de twee putten aan de Markt met elkaar verbinden zou dit wel eens de waterpoel kunnen zijn zoals afgebeeld op de schets van Péril.

¹⁷ Schlusmans F. met medewerking van Gyselinck J., Linters A., Wissels R., Buyle M. & De Graeve M.-Ch. 1981: *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie Limburg, Arrondissement Hasselt, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 6N1 (A-Ha)*, Brussel - Gent.

1792: Chanlaire-Capitaine 1792-1796

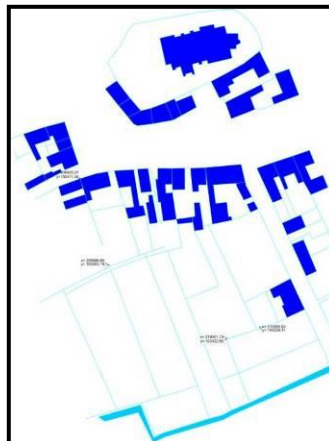
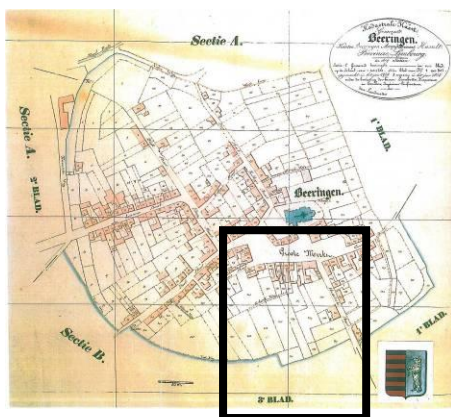
De eerder al aangehaalde militaire kaart Chanlaire Capitaine - de *Carte Chorographique de Belgique dédiée à la Convention Nationale* (chorografische of geografische overzichtskaart van België, opgedragen aan de Nationale Conventie) werd opgesteld aan het begin van het Franse bewind in België tussen 1792 en 1796, net vóór 1 oktober 1794, dag van de officiële inlijving van de Oostenrijkse Nederlanden en het prinsbisdom Luik door de Franse Republiek - geeft ook ondanks de kleine schaal waarop ze getekend is een vrij gedetailleerd beeld van de Beringse binnenstad. Duidelijk herkenbaar zijn de wallen en de grachten en de verschillende stadsdelen.

Een projectie van het huidige kadasterplan met aanduiding van het projectgebied op een overtekening van de weergave van Beringen op de kaart van Chanlaire en Capitaine toont aan dat het gebied achter de gebouwen aan de Hasseltse steenweg ligt zonder bebouwing.

1827: Kadasterplan uit 1827 met aanvullingen tot 1844

Overtrek kadaster 1827/1844 en projectie op huidig kadasterplan:

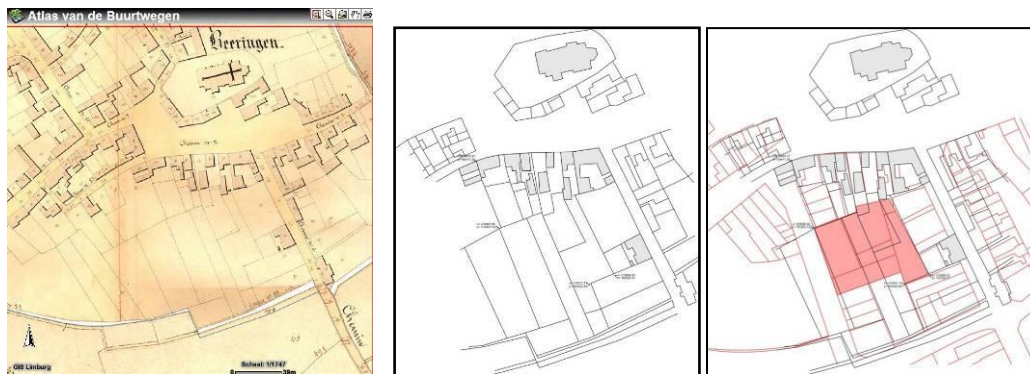

Het primitief kadaster uit 1827 met aanvullingen tot 1844 biedt voor het eerst de mogelijkheid de te onderzoeken percelen op perceelsgrensniveau te situeren. Het gebied is gelegen binnen de percelen 261, 259, 251 en 249. Ten noorden van percelen 261 en 259 loopt een "Gebruik Weg"; een gelijkaardige wegbenaming staat op meerdere plaatsen vermeld en duidt op een erfdienstbaarheid. Huidig huisnummer Markt 17 is perceelnr 252 en Markt 20 is perceelnummer 255.

Uit de projectie van het huidige kadaster op het kadasterplan uit 1827 blijkt dat er geen aanwijzingen van constructies / gebouwen / huizen op het te onderzoeken terrein aanwezig zijn.

1856 / 1859 Atlas van Buurtwegen

Overtrek Atlas van Buurtwegen 1856/1859 en projectie op huidig kadasterplan:

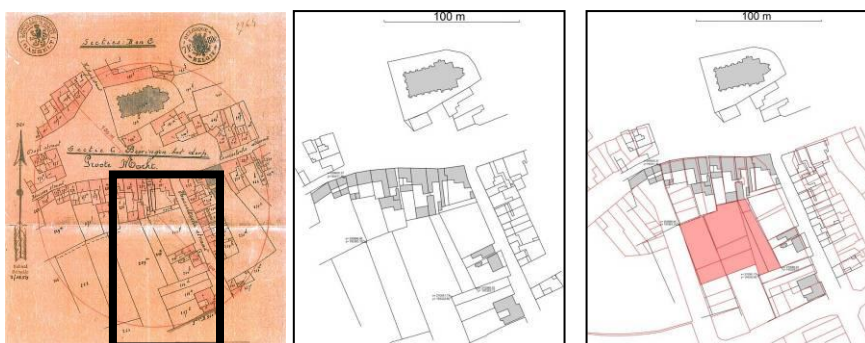

Vreemd is dat op dit uittreksel van de Atlas van Buurtwegen¹⁸ geen perceelnummers zijn aangeduid voor de percelen gelegen achter de gebouwen. Enkel de gebouwen hebben een nummer. Zo is huidig pand Markt 17 op dit plan perceelnr 91 en is pand met huisnummer 20 perceelnummer 88.

De perceelsgrenzen zijn identiek aan die op het kadasterplan uit 1827 en dus kunnen we, wat betreft het onderzoeksgebied, dezelfde conclusie maken: geen bebouwingssporen.

1935: Kadasterplan Secties B en C, Sectie C Beeringen het dorp

Overtrek kadasterplan 1935 en projectie op huidig kadasterplan:

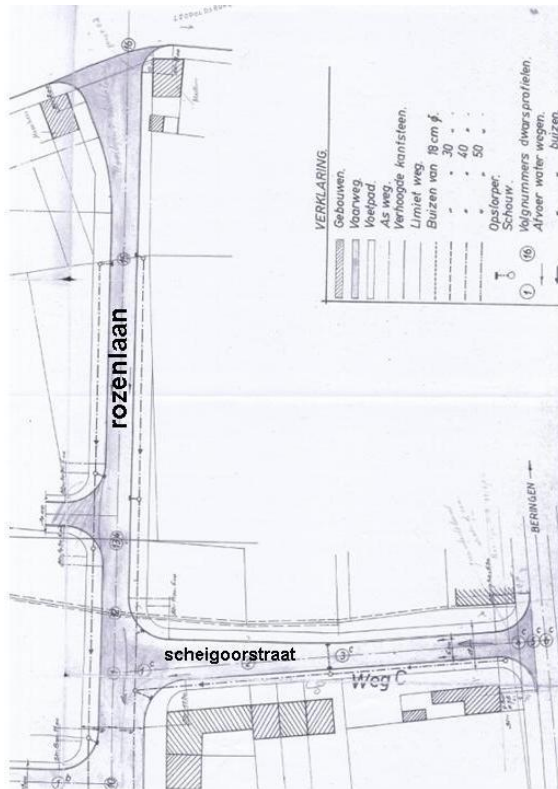
Opnieuw, ook in 1935 is er nog geen enkele wijziging in de situatie wat betreft bebouwing. Wel wijzigen enkele perceelsindelingen en de percelen krijgen hun definitieve kadastrale nummers.

¹⁸

http://geoloket.limburg.be/gislimburg/simpelmapactiewithatlas.do?mapActie=changeLayers&overviewServiceName=overview&gemeente=Beringen&mapServiceNaam=Atlas_Beringen&visibleLayer=4&resize=true

De “Gebruik Weg”, niet aangeduid op de Atlas van Buurtwegen, is wel weer aangeduid met een stippellijn. De huidige Brouwersstraat – Hoogstraat staat op dit plan aangeduid als Doelstraat en wat op deze kaart de Brouwersstraat is maakt nu deel uit van de Paalse Steenweg.

1957-1958 Raadpleging gemeente: aanleg Rozenlaan, plannen 1957, aanleg 1958

In 1957 worden plannen opgemaakt voor de aanleg van de huidige Rozenlaan. De aanleg zelf gebeurt in 1958. Op het plan zijn in het onderzoeksgebied geen gebouwen ingetekend met uitzondering van het hoekhuis met de Markt. Wel is duidelijk dat voor

de aanleg van deze straat twee gebouwen werden afgebroken. Het betreft vier, telkens 2 achter elkaar liggende gebouwen nog te zien op het kadasterplan van 1935 (percelen 270a en 270b) en de oudere plannen, hieronder omcirkeld.

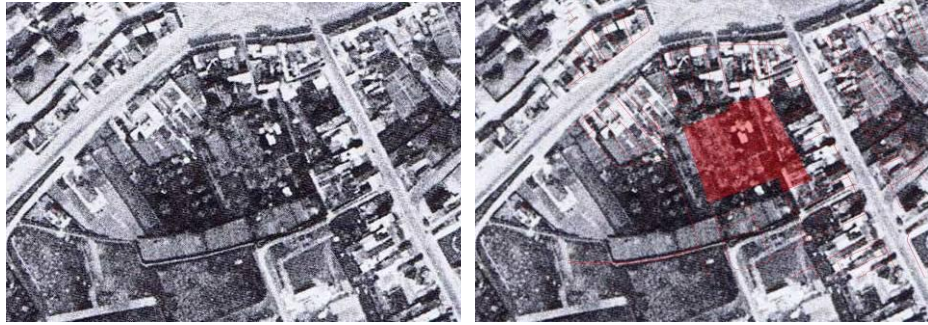
Foto van de aanleg van de Rozenlaan in 1958

De rode pijl wijst naar het onderzoeksgebied

1957 – 1971 – 2007 Luchtfoto's en satellietfoto:

1957¹⁹:

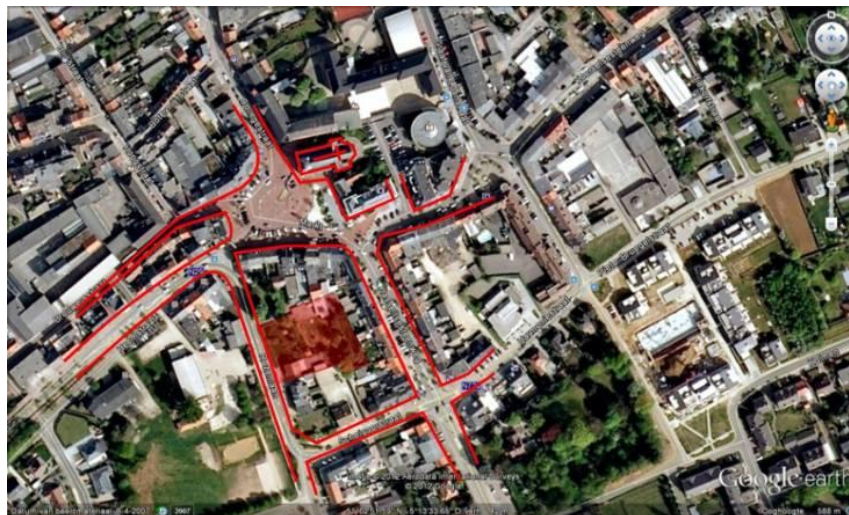
De Rozenlaan is nog niet aangelegd terwijl de Scheigoorstraat wel al bestaat. Vanuit de lucht zijn als witte vlekjes enkele daken van kleine bouwsels, stallingen (?) te zien.

1971:

In 1971 zijn, uiteraard want aangelegd in 1958, de Rozenlaan en de Scheigoorstraat duidelijk herkenbaar vanuit de lucht. De witte vlekjes, mogelijk daken, zijn verdwenen en het projectgebied bestaat uit verschillende redelijk "beboste" percelen. Aan de Rozenlaan zijn nog geen huizen gebouwd.

2007 © Google earth

Op de satellietfoto van Google Earth is het huis te zien dat aan de zuidzijde van het projectgebied staat. In het noorden bevinden zich de garages en de betonnen plaat, het geasfalteerde pleintje en de "Gebruik Weg".

¹⁹ bron luchtfoto's 1957 en 1971: GERITS, J. (1989) o.c. p. 26 en 27

4° de onderzoeksopdracht;

a) de vraagstelling met betrekking tot de vindplaats;

Doel van de bureaustudie en de prospectie met ingreep in de bodem is een eerste archeologische evaluatie van het terrein. Er dienen tevens aanbevelingen te worden geformuleerd naar vervolgonderzoek en -strategie toe.

Hierbij moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

Tijdens de bureaustudie:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?
- Welke info is er nog te vinden over de huidige bebouwing of voormalige constructies op het terrein?
- In welke mate verstoren de geplande werken archeologisch erfgoed?
- Hoe wordt de prospectie met ingreep in de bodem het best uitgevoerd?

Tijdens de prospectie met ingreep in de bodem:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Bevinden de sporen zich in stratigrafisch verband?
- Hoeveel verschillende lagen/stratigrafie zijn er te onderscheiden in de verschillende proefputten?
- Bevatten deze lagen archeologische vondsten?
- Uit welke periode dateren de vondsten?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Wat was de invloed van de bestaande bebouwing/verhardingen op het archeologisch erfgoed?
- Op welke hoogte bevindt zich de natuurlijke bodem?
- Wat is de impact van de geplande werken op de archeologische waarden?
- Kunnen de resultaten van de bureaustudie fijngesteld worden?
- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?

b) de randvoorwaarden;

De prospectie met ingreep in de bodem moet worden uitgevoerd in goede terreinomstandigheden. Dit betekent o.m. dat:

- De weersomstandigheden dermate zijn dat ze een goede waarneming toelaten. De vergunninghouder voorziet een scenario voor het geval de prospectie moet worden uitgesteld omwille van slechte weersomstandigheden.
- Het terrein volledig toegankelijk is. Het verwijderen van verharding, puin of begroeiing gebeurt zonder schade te berokkenen aan het bodemarchief. De vergunninghouder inspecteert indien nodig het terrein op voorhand.
- De vergunninghouder een duidelijk zicht heeft op eventueel aanwezige leidingen.
- De werf is ingericht conform de vigerende arbeidswetgeving.
- Er voorzien is in voldoende signalisatie en eventuele omheiningen, conform de vigerende wetgeving.
- Er indien nodig een veiligheids- en gezondheidsplan is opgemaakt conform de vigerende wetgeving.
- De uitvoering van de prospectie in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen inzake bodemverzet.
- Er duidelijke afspraken zijn over:
 - wie de kraan levert;
 - wie de bemaling voorziet in geval van wateroverlast;
 - het terug dichten van de sleuven en herstel terrein;
 - communicatie met de pers.

De vergunninghouder bekomt van de opdrachtgever een grondplan van de bestaande toestand op en een ontwerpplan (X-Y, binnen een plaatselijk stelsel) van het terrein, zowel digitaal als analoog.

De vergunninghouder meldt de aanvang van de prospectie tijdig aan het College van Burgemeester en Schepenen en de (inter)gemeentelijke dienst waaraan de bevoegdheid voor archeologie is toegewezen.

De vergunninghouder meldt de aanvang van de archeologische prospectie met ingreep in de bodem aan Onroerend Erfgoed Limburg (annick.arts@rwo.vlaanderen.be).

Deze vergunning dient in origineel exemplaar aanwezig te zijn op het terrein tijdens de uitvoering van het onderzoek.

5° de werkwijze en opgravingsstrategie;

a) een beschrijving van de opgravingsmethode in samenhang met de aard van de vindplaats en de bijzondere voorwaarden;

Gelet op het belang dat in de Bijzondere Voorwaarden gehecht wordt aan de periode “Volle en Late Middeleeuwen” leek het ons aangewezen een sleuvenpatroon uit te zetten van sleuven van 2 m breed met een onderlinge afstand van 8 m. Die 8 m is gebaseerd op het feit dat vele middeleeuwse gebouwen een maximale overspanning hadden tussen 7 m en 9 m, afhankelijk van de moerbalken die in één stuk konden geproduceerd en gebruikt worden. Omdat Beringen in de volle en late middeleeuwen een bloeiend handelscentrum was lijkt het ons aannemelijk dat de huizen toen in vakwerkbouw werden opgetrokken.

b) de motivatie van de keuze ten aanzien van selectie van materiaal;

Zoals voorgeschreven in de Bijzondere Voorwaarden werd gebruik gemaakt van een 21-ton kraan op rupsbanden met een tandenloze graafbak van 2 m breed.

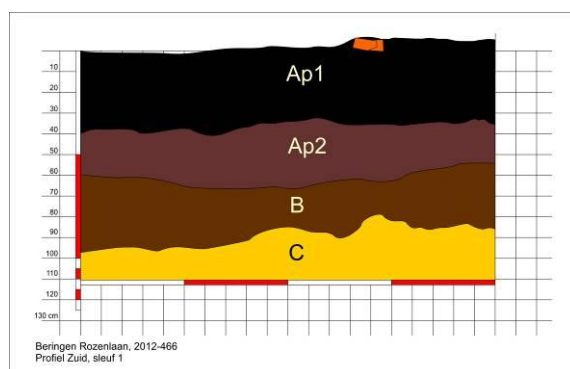
c) de motivatie van de keuze ten aanzien van staalname; nvt

6° een beschrijving van de vindplaats aan de hand van het uitgevoerde onderzoek overeenkomstig artikel 77;

Op het terrein werden 6 sleuven gegraven.

Sleuf 1: richting noordwest zuidoost, oppervlakte: 44 x 2 m (88m²)

In de zuidhoek van sleuf 1 werd een profielput gegraven. De stratigrafie van het terrein is eenvoudig: Ap1 is een strooisellaag van het recent gerooide struikgewas en hagen soms vermengd met bouwpuin waarschijnlijk afkomstig van de recent afgebroken woning, garage, bestrating. Daaronder bevindt zich de oorspronkelijke Ap, Ap2, een donkerbruin grijze laag teelaarde waaronder een uitspoelingslaag, B, zit die deels in de C-horizont dringt door bioturbatie; wortelwerking en mollengangen. De C-horizont is een lemige zandlaag waarin plaatselijk geërodeerde ijzerzandsteen voorkomt.

In de sleuf werd 1 spoor aangetroffen in oppervlak gelijkend op een paalgat. Na coupering bleek er recent baksteengruis en cementmortel in de vulling te zitten waardoor we het spoor niet verder opgenomen hebben als archeologisch interessant.

De sleuven 2 tot en met 6 zijn oost-west georiënteerd.

Sleuf 2, afmetingen 42 m x 2 m = 84 m²

Aan de oostzijde van de sleuf werd een 2,95 m breed spoor aangetroffen waarvan de vulling bestaat uit grijze teelaarde, quasi identiek aan de Ap2 horizont. Het spoor loopt haaks op de richting van de sleuf. In de vulling werd geen enkel archeologisch relict aangetroffen.

Verder was de sleuf volledig steriel aan archeologische sporen.

Sleuf 3, afmetingen 41,5 m x 2 m = 83 m²

In het oostelijk gedeelte van deze sleuf werd opnieuw een greppelspoor aangetroffen met een grijze vulling quasi identiek aan de Ap2 horizont. Ook nu zat er geen archeologisch materiaal in de vulling dat enige indicatie kon geven naar datering. Het spoor ligt in het verlengde van het greppelspoor in sleuf 1, maar is in deze sleuf maar gemiddeld 2,15 m breed.

Sleuf 4, afmetingen 41 m x 2 m = 82 m²

Opnieuw hetzelfde aan sporen; in het oostelijk deel het greppelspoor in het verlengde van het spoor in de sleuven 2 en 3, in deze sleuf nog gemiddeld 1,80 m breed en geen archeologische relictten in de vulling behoudens een fragment van een oude, ondateerbare schotelpan. In de sleuf werden nog twee andere sporen aangetroffen; ronde verkleuringen waarvan de vulling bestond uit grijze aarde. Na coupering bleken het zeer ondiepe sporen waarin ook weer baksteenspikkels en cementmortel werd aangetroffen. Met andere woorden, ook deze sporen werden geëlimineerd.

Sleuf 5, afmetingen 41 m x 2 m = 82 m²

En nogmaals hetzelfde aan sporen; enkel in het oostelijk deel het greppelspoor in het verlengde van het spoor in de sleuven 2, 3 en 4. De breedte hier bedraagt 1,53 m. Ook hier zaten geen archeologica in de vulling. Wel zat in het profiel van de zuidwand van de sleuf ter hoogte van de greppel redelijk veel betonafval. Vermoedelijk diende dit om een gat in het maaiveld op te vullen; misschien een gat ten gevolge van de greppel.

Sleuf 6, afmetingen 37,80 m x 2 m = 75,60 m²

De westzijde van deze sleuf is zeer ondiep ten opzichte van het omringende maaiveld. Dit is te wijten aan de afbraak van een woning op die plek waarbij een gedeelte van de bovengrond werd weggegraven en afgevoerd. In het oostelijk deel van de sleuf werd een recente, grote afvalkuil aangetroffen met bouwpuin en plasticafval.

7° Besluit

Ondanks het feit dat het terrein ten noorden en ten oosten direct aansluit bij bebouwing die deels terugreikt tot in de 18de eeuw, en mogelijk ouder, werd bij de prospectie geen enkel archeologisch spoor aangetroffen. Alle sleuven en het terreinoppervlak werd nog met de metaaldetector onderzocht maar ook dit leverde geen enkel resultaat op.

Met andere woorden, het onderzochte terrein is in archeologisch opzicht steriel behoudens een ondateerbare greppel in de oostelijke helft van het terrein die in zuidelijke richting, in dalende richting trouwens, vernauwt.

Totaal onderzochte oppervlakte:

Sleuf 1: 88 m²
Sleuf 2: 84 m²
Sleuf 3: 83 m²
Sleuf 4: 82 m²
Sleuf 5: 82 m²
Sleuf 6: 75,60 m²

Totaal: 494,60 m²

Terreinoppervlakte: (exclusief weg) : 3300 m²

Onderzochte oppervlakte = 14,98% van de totale oppervlakte.

8° aanbevelingen voor het vervolgonderzoek met betrekking tot de vindplaats of een periode daarvan, globaler dan gesteld per vondstcategorie;

Een vervolgonderzoek wordt niet aanbevolen.

9° een samenvatting, met vermelding van de vraagstelling, van de gevolgde onderzoeksmethode en de resultaten;

Een samenvatting is in dit geval heel kort; het terrein is, behoudens een verder ondateerbare greppel, archeologisch steriel.

De onderzoeksvragen:

Tijdens de prospectie met ingreep in de bodem:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
Er zijn, behalve een greppel, geen archeologische sporen aangetroffen
- Bevinden de sporen zich in stratigrafisch verband?
De vulling van de greppel sluit aan bij de Ap2 horizont en kan in die zin als mogelijk recent beschouwd worden.
- Hoeveel verschillende lagen/stratigrafie zijn er te onderscheiden in de verschillende proefputten?
Er zijn 4 lagen te onderscheiden; een Ap1 (strooisellaag, de oorspronkelijke AP (Ap2), een B-horizont en een C-horizont
- Bevatten deze lagen archeologische vondsten?
Behalve een fragment van een schotelpan werden er geen archeologica aangetroffen.
- Uit welke periode dateren de vondsten? Nvt

- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
De greppel tekent zich zeer duidelijk af ten opzichte van de ongeroerde bodem. Het spoor is bij wijze van spreken “zeer vers”.
- Wat was de invloed van de bestaande bebouwing/verhardingen op het archeologisch erfgoed?
De bebouwing en de beplanting van het terrein had geen invloed op archeologische restanten, uiteraard omwille van het ontbreken aan archeologica.
- Op welke hoogte bevindt zich de natuurlijke bodem?
De natuurlijke bodem helt af in westelijke, zuidwestelijke en zuidelijke richting en loopt quasi parallel aan de Ap2 horizont. De strooisellaag (Ap) is in het zuidelijk deel van het terrein dikker aangebracht dan in het noordelijk deel, waarschijnlijk om het terrein in noord-zuid richting enigszins te egaliseren.
- Wat is de impact van de geplande werken op de archeologische waarden? Nihil
- Kunnen de resultaten van de bureaustudie fijngesteld worden?

De vermoedens in de bureaustudie, dat sporen uit de volle en late middeleeuwen weinig waarschijnlijk zouden zijn wordt bevestigd door het volledig ontbreken van archeologische sporen. De mogelijkheid aan sporen uit eerdere perioden blijkt ook niet te worden bevestigd.
- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek? Nvt.

10° literatuur;

cfrt voetnoten en bureaustudie (desktopstudie): VAN DE KONIJNENBURG, R. (2012), Beringen Rozenlaan, Archeologische en historische voorstudie van het onderzoeksterrein en haar directe omgeving, HAAST-rapport 2012-10, Bree

11° bijlagen (inventariserende metagegevens);

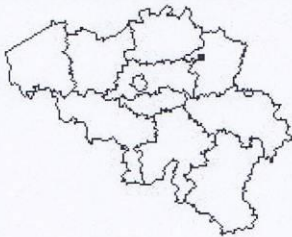
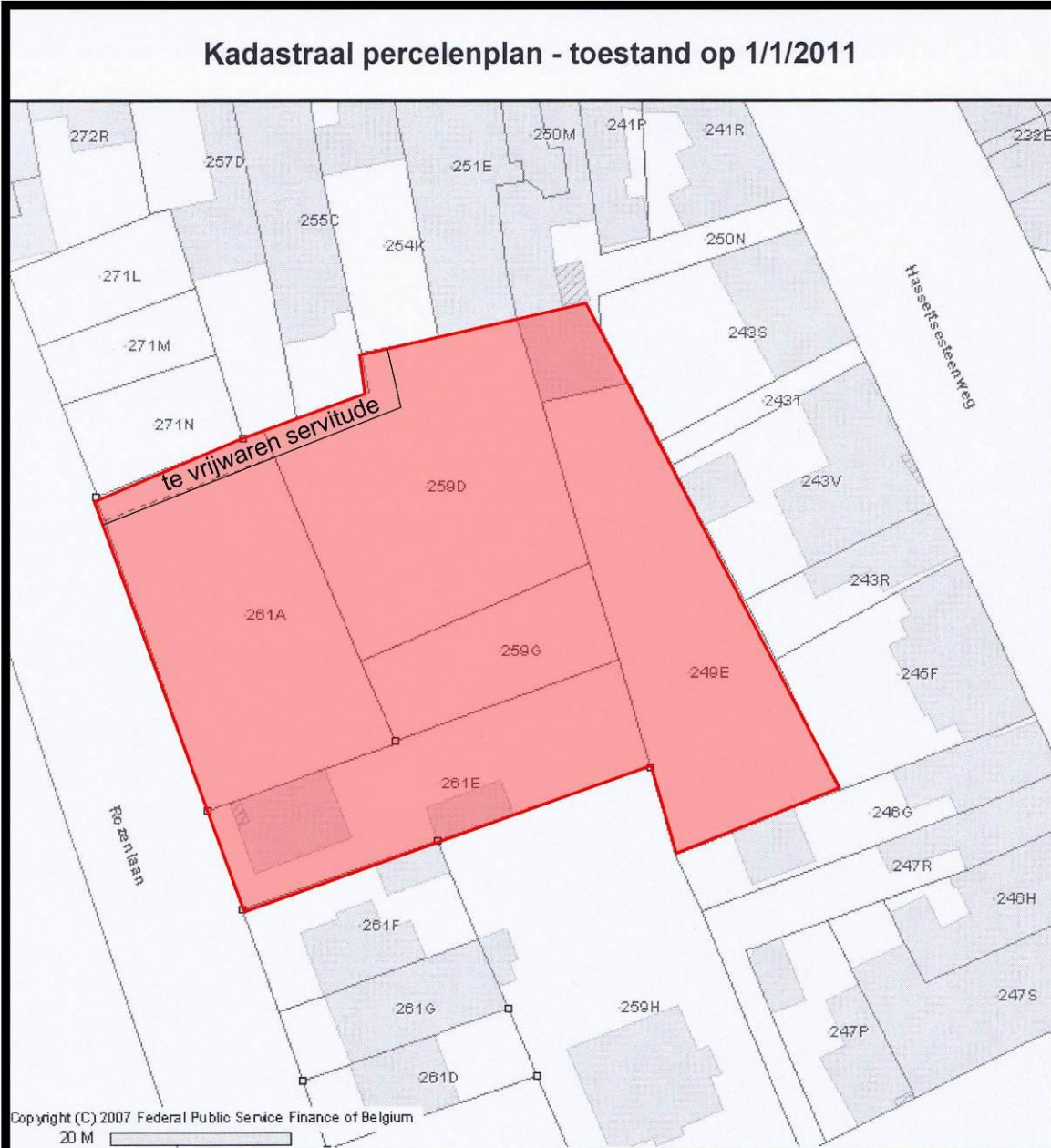
- a) uittreksel uit het kadasterplan
- b) lijst van tekeningen; nvt, cfrt infra verslag
- c) lijst van foto's
- d) lijst van sporenformulieren en eventuele andere formulieren; nvt
- e) lijst van vondsten; nvt
- f) lijst van stalen; nvt
- g) dagrapporten; nvt

Algemeen plan van de prospectie met ingreep in de bodem

Algemeen plan met projectie op kadasterplan (uittreksel uit GRB, geoviewer www.agiv.be)

Projectie alle-sporen-plan op nieuwbouw

a)

Geproduceerd met CADMAP WEB VIEWER
© De Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie is de
exclusieve eigenaar van de kadastrale gegevens die op dit document
voorkomen.
Dit document mag niet worden gebruikt als officieel kadastraal uittreksel.

Beringen 1° Afdeling

- b) Nvt
- c) Fotolijst

2012-466-23

2012-466-57

2012-466-58

2012-466-59

2012-466-60

2012-466-61

2012-466-62

2012-466-sleuf 1-0101

2012-466-sleuf 1-0102

2012-466-sleuf 1-0103

2012-466-sleuf 1-0104

2012-466-sleuf 1-0105

2012-466-sleuf 1-0106

2012-466-sleuf 1-0107

2012-466-sleuf 1-0108

2012-466-sleuf 1-0109

2012-466-sleuf 1-0110

2012-466-sleuf 1-0111

2012-466-sleuf 1-0112

2012-466-sleuf 1-0113

2012-466-sleuf 1-0114

2012-466-sleuf 2-01

2012-466-sleuf 2-02

2012-466-sleuf 2-03

2012-466-sleuf 2-04

2012-466-sleuf 2-05

2012-466-sleuf 2-06

2012-466-sleuf 2-07

2012-466-sleuf 2-08

2012-466-sleuf 3-1

2012-466-sleuf 3-2

2012-466-sleuf 3-3

2012-466-sleuf 3-4

2012-466-sleuf 3-5

2012-466-sleuf 3-6

2012-466-sleuf 3-7

2012-466-sleuf 3-8

2012-466-sleuf 3-9

2012-466-sleuf 4-01

2012-466-sleuf 4-02

2012-466-sleuf 4-03

2012-466-sleuf 4-04

2012-466-sleuf 4-05

2012-466-sleuf 4-06

2012-466-sleuf 4-07

2012-466-sleuf 4-08

2012-466-sleuf 4-09

2012-466-sleuf 4-10

2012-466-sleuf 4-11

2012-466-sleuf 5-01

2012-466-sleuf 5-02

2012-466-sleuf 5-03

2012-466-sleuf 5-04

2012-466-sleuf 5-05

2012-466-sleuf 5-06

2012-466-sleuf 5-07

2012-466-sleuf 5-08

2012-466-sleuf 5-09

2012-466-sleuf 6-1

2012-466-sleuf 6-2

2012-466-sleuf 6-3

2012-466-sleuf 6-4